

METAI III.

KOVAS-MARCH

No. 3.

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Darbininkų našta.

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiaip parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

KĄ KIEKVIENA MOTINA PRIVALO ŽINOTI.

Parašė M. Sanger
Lietuvių kalbon vertė A. Petrika.

Kaina 25c.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKIŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly - Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.00 a year; 6 months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai III.

Kovas (March), 1919

No. 3

KAIRIEJI IR DEŠINIEJI SOCIALISTAI

Buvo laikai, kada kairieji ir dešinieji socialistai, nežiurint tų skirtumų pažiuose del taktikos klausimų, veikė išvien, vienoje organizacijoje,—ar tai socialdemokratų partijos, Lietuvių Socialistų Sąjungoj, Socialistų Partijoj Amerikoj ar kitur, įvairiose socialistų organizacijose.

Budavo tarpe jų kai-kada susikirtimų tuluose klausimuose, bet tie susikirtimai nebuvo taip žymūs ir mažai domos tebuvo atkreipiama į tuos susikirtimus.

Laikui bėgant, tie skirtumai tarpe kairiųjų ir dešiniųjų socialistų vis aiškiau ir aiškiau pradėjo apsireikšti. Jų keliai vis labiau ir labiau pradėjo skirtis ir ant galo priėjo prie to, kad daugelis socialistų organizacijų turėjo skilt. Kairieji turėjo atsiskirti nuo dešiniųjų, nes prie taip didelių skirtumų taktikoje vienoj organizacijoj nebuvo galima veikt. Tulos socialistų organizacijos skilo net į 3 dalis, kaip ve, Vokietijos social-demokratų partija pasidalino į kairiuosius (spartakus), viduriečius arba nepri gulmingus, ir dešiniuosius. Apie viduriečius mes nē nekalbėsime, nes tai yra žmo-

nės, kurie pats nežino kas jie yra, ir ko jie nori. Vieną sykį jie eina su kairiaisiais, kitą sykį su dešiniaisiais, o svarbiausiame momente paprastai lieka dešiniųjų pusėj, kaip padarē Vokietijos nepri gulmingieji laike spartakų pralaimēto sukilimo, kurį d. Liebknechtas savo paskutiniame editoriale aprašo, ir kuris telpa šiame "M. B." numeryj.

Dabar pažiurėkime kas yra tie kairieji socialistai, ko jie nori ir kuomi jie skiriasi nuo dešiniųjų socialistų. Kairieji socialistai arba, kaip juos vadina, "bolševikai", "spartakai" ir "komunistai", yra tai tikri tarp-tautiniai revoliuciniai socialistai, kurie tvirtai laikosi socializmo mokslo ir deda visas pastangas, kad ši netikusi kapitalizmo ar išnaudojimo tvarka būtų panaikinta ir kuogreičiausia įvykintas socialistiškas surėdymas.

Kairieji socialistai skelbia griežtą ir neatlaidžią klesų kovą, kovą darbininkų su kapitalistais savo išnaudotojais ir nepripažįsta jokių pataikavimų kapitalistams jokių bendradarbiavimų arba sutarčių su jais. Kairieji socialistai reikalauja darbininkų

diktatūros, t. y., jie reikalauja, kad viskas būtų tvarkoma ir vedama ne kapitalistų klesos, bet darbininkų. Reiškia, kad visa šalies tvarka būtų vedama pačių darbininkų delei aprūpinimo jų reikalų.

Jie reikalauja, kad visos žemės turtas, kaip tai, žemė, kasyklos, dirbtuvės, būtų paimitos į darbininkų rankas ir vartojamos vien jų naudai, o ne privatiškų atskirų asmenų, kaip dabar yra. Jie nori, kad darbininkai, kurie pagamina viso pasaulio turtus, būtų tų turtų savininkais. Jų obalsis yra: "kas nedirba naudingo darbo, tas negali nė valgyt." Reiškia, socialistišką tvarką kiekvienas turės dirbt ir galės savo darbo vaisiais naudotis, bet niekas negalės svetimam darbu gyvent, kaip kad dabar gyvena kapitalistai.

Jie reikalauja, kad dirbama būtų ne delto, kad kam-nors būtų iš to pelnas, bet dirbt delto, kad tie dalykai yra žmonėms reikalingi ir dirbt tiek, kiek tų dalykų žmonėms reikia; gi likusį nuo darbo laiką pašvęst lavinimuisi, apšvietai ir poilsiui, bei pasilinksminimui.

Tokios tvarkos kairieji arba tikrieji socialistai geidžia ir tokią tvarką jie stengiasi prie kiekvienos progos vygdėti. Tokią tvarką jie jau įvykdė Rusijoje, ir Rusijos darbininkai, kurių yra apie 95 proc. visų gyventojų, tai tvarkai su džiaugsmu pritaria ir deda savo galvas, kad tą tvarką palaikyti.

O ką daro dešinieji socialistai? Gal manot, kad jie tą tvarką remia, palaiko ją? Visai priešingai. Jie tą tvarką naikina ir kovoja prieš ją sykiu su visa buržuazija ir kontr-revoliucionieriais. Jie sykiu su kapitalistais žudo gabiausius darbininkų vadus, kaip ve, Rožę Luksemburg, Karolį Liebknechtą, Kurt Eisnerį ir daugelį kitų.

Kol darbininkai tylėjo ir kentė, katriai vilkdami savo jungą, tai tie veidmainiai sakėsi esą darbininkų užtarėjais, jų reikalų gynėjais. Jie kalbėjo apie darbininkų vargus, apie jų išsiliuosavimą, socialę revoliuciją ir lošė didelių revoliucionierių rolę,

bet kada darbininkai neteko kantrybės, sukilo ir panorėjo sutraukti tuos pančius, kurie kankino darbininkų klesą per tiek šimtmečių, tai tie ponai social-patriotai, dešinieji socialistai, atsigrėžė nuo darbininkų, susidėjo su buržuazija ir pradėjo įkalbinėt darbininkams, kad dar per anksti socializmą vykint, kad darbininkai dar per tamsūs, kad socializmo mokslą galėtų suprasti. Kad socializmas dar tik už kelių šimtų metų te galėsias įvykt, kada kapitalizmas išsivystys iki augščiausiam laipsniui. Mat tiems darbininkų klesos išdavikams pagailo griuvančio kapitalizmo, o gal jie pats turėjo viltį likt kapitalistais (nes daugelis darbininkų žaidžia šita tuščia vilčia), ir štai, darbininkai paims viską į savo rankas ir kapitalizmas turės žut. Užtai jie pasiulo darbininkams paprastą kapitalistišką respubliką, kokią mes čia Amerikoje turime ir per daug gerai žinome kiek darbininkams naudos iš tokios respublikos.

Kada darbininkai Rusijoje pamatė tą social-patriotų lapės politiką, jie atsigrėžė nuo jų ir pradėjo vykdyt savo darbininkišką tvarką, tai tie ponai susivienijo su buržuazija ir kazokais, ir bandė nuverst darbininkišką valdžią, bet pasirodė, kad jų spėkos taip silpnos, kad jie nieko, o nieko nereiškia. Tada jie atsisaukė į kitų šalių kapitalistus, kad jie gelbėtų juos nuo darbininkų valdžios.

Paskutinės žinios, vienok, praneša, kad daugelis jų, pamatę, kad nieko nelaimės, kad darbininkų, kurių yra didelė didžiuma, nepergalės nei su kitų šalių kapitalistais, nutarė prisidėt prie darbininkų ir remt darbininkišką bolševikų valdžią. Vienok šitas jų žingsnis neįstengs nuplaut nuo jų tą baurią dėmę, kokią jie ant savęs užsitraukė, kovodami prieš darbininkų išsiliuosavimą.

Kitose šalyse, kaip Vokietijoje, kur žmonės buvo baisiai apjakinti patriotizmu ir užnuodinti social-patriotizmo nuodais, dešinieji kuožiauriausia kovoja dar su kairiais socialistais-spartakais, norinčiais pa-

liuosuot Vokietijos proletariatą iš kapitalizmo retėžių.

Jie nepasitenkina vien žudymu beginklių spartakų vadų, kaip nuzudė dd. Liebknechtą ir Luksemburg, bet jie šaukiasi pagalbon net Vokietijos monarchistus ir kitų šalių kapitalistus, t. y. talkininkų kariuomenę, kuri pasižadėjo juos gelbėti nuo darbininkų diktatūros. Štai jums ir darbininkų užtarėjai, "draugai".

Yra pranešimų, kad Eberto-Scheidemanno valdžia veikia sykiu su Vokietijos monarchistais, kurių tikslu yra sugražint kaizerį ant sosto. Eberto-Scheidemanno valdžia buvusi priversta susivienyti su monarchistais,—sako pranešimas,—delto, kad kitaip nebutų galėjusi atsilaikyt prieš spartakus, kurių spėkos nuolat auga ir drutėja. Korespondentas priduria dar, kad ta neva socialistinė Scheidemanno valdžia esanti pilnoj monarchistų galėj. Ir mūsų amerikoniški social-patriotai, dešinieji socialistai, vadina išdavikų, kaizerio bernų valdžią, socialistine valdžia. Tuos žmones, kurie visą karės laiką rėmė kaizerio politiką ir padėjo jam išskersti milijonus nesusipratusių vargšų darbininkų, mūsų dešinieji neva socialistai, vadina socialistais ir remia juos.

Štai kame skirtumas ir koks baisus skirtumas tarpe kairiųjų ir dešiniųjų socialistų. Kairieji kovoja ir deda savo galvas už darbininkų išsiliuosavimą, už jų reikalus, o dešinieji skerdžia tuos susipratusius darbininkus ir jų vadovus išvien su monarchistais, kapitalistais, darbininkų budeliais, ir dar drįsta vadint save socialistais, drįsta teršt socializmo vardą.

Tie darbininkų reikalų išdavikai įsizedžia dar, jei juos pavadina tikruoju jų vardu, ir kur negali atkeršyt šautuvais ar durtuvais, tai žodžiu išlieja visą savo tulžį ant

kairiųjų socialistų, šmeiždami ir niekindami juos visokiais budais. Taip daro visi darbininkų priešai, su tuo tik skirtumu, kad kapitalistai yra atviri darbininkų klesos priešai, o dešinieji socialistai yra veidmainiai, prisidengę socializmo skraiste ir pertai jie daug pavojingesni ir kenksmingesni darbininkams, nes nesusipratę darbininkai, nemokėdami atskirt tikruosius socialistus nuo veidmainių, užsitiki jiems ir pačiame svarbiausiame momente, kada visas darbininkų jėgos įtemptos, kad pasiliuosuot iš varžančių juos retėžių, tai tie neva jų draugai, dešinieji socialistai parduoda darbininkų reikalus kapitalistams ir paskandina juos kraujuose.

Be šitų proletariato judošių, kapitalistams būtų labai riestai. Jų viešpatavimas būtų seniai sugriuvęs, jei ne social-išdavikai.

Kada darbininkų revoliucinis upas pakyla ir jie nenori nieko bendra turēt su kapitalistais, tada kapitalistai pasiuncia dešiniusius socialistus, kad jie prisidengę socializmo skraiste, nuramintų darbininkus visokių reformų-reformėlių prizadėjimu ir tuomi prailgintų kapitalo viešpatavimą. Dešinieji puikiai tą savo rolę sulošia ir nemažai naudos kapitalistams padaro, bet paskutiniu ju laiku darbininkai pradeda susiprast ir pažint tuos vilkus avies kailyj.

Rusijos darbininkai pirmiausia juos pažino ir jie ten neteko visai įtekmės. Vokietijoje kol-kas jiems sekasi mulkint darbininkus, bet nėra abejonės, kad ir ten laukia juos tas pats, kas Rusijoje.

Viso pasaulio proletariatas pradeda susiprast savo reikalus ir gint juos. Netoli ta diena, kada darbininkai paims visą valdžią į savo puslėtas rankas ir mes paniekos žodį dešiniems socialistams už jų išdavikišką politiką.

“LAIKAS NEBUVO PRIBRENDEŠ”

(Paskutinis K. Liebknechto editorialas “Raudonojoj Vėliavojoj” (spartakų organas) Sausio 15, 1919).

“Spartakas pergalėtas! Taip, spartakas buvo pergalėtas! Revoliucinis proletariatas sumuštas.

“Šimtai mūsų geresniųjų išskersti; šimtai mūsų ištikimiausių įmesti į kalėjimą.

“Taip, jie buvo sumušti, nes buvo apleisti jurininkų, ir kareivių liaudies gvardijos ir jų spėka buvo suparalizuota per silpnumą ir svyravimą vyresniųjų ir vadų.

“Taip, jie buvo pergalėti. Tai buvo istorinis butinumas matyti juos pergalėtais.

“Laikas nebuvo pribrendęs.

“Tuo tarpu, kova buvo neišvengiama; nes negarbinga būtų pasiduoti be mušio valdžios spėkai.

“Taip, mes buvom pergalėti! Bet tuli sumušimai esti pergalėmis, nes tulos pergalės buna kruvinesnės, negu sumušimai.

“Kiekvienas lašas kraujo, nukankintų, mirusiųjų, bus sėkla busimo kovotojo, busimose pergalėse.

“Gyvos revoliucijos spėkas kiekvienas sumušimas pabudina prie naujo veikimo. Iš sumušimo ateina pergalė.

“Šiandieniniai pergalėtojai atliko savo kreivus darbus, del kreivo tikslo, kurio žlugimą jie paženklino.

“Nes ištikrųjų, jie yra jau kaliniai tų pačių elementų, kuriuos, kaip kovos įrankį jie prieš mus vartojo.

“Prancūzų buržuazija 1848 ir 1871 m. ištiestomis rankomis priėmė ir spaudė prie krutinės liaudies žudytojus; Vokietijos buržuazijai jie nereikalingi. Jie vartojo, kaip savo apgynėjus, socialistus didžiūmiečių grupos.

“Pasaulio proletarai jau atme-

ta tuos, kurie drįsta tiesti prie Internacjonalos savo kruvinas rankas.

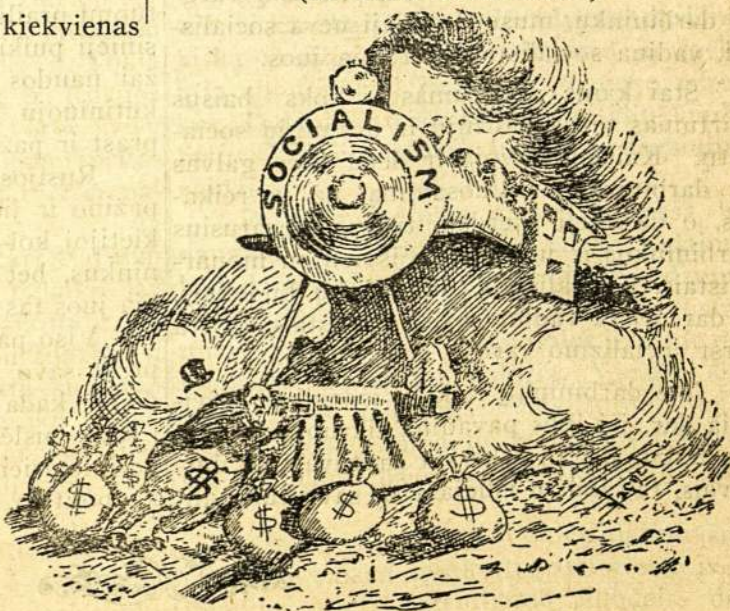
“Proletariškoji revoliucija pakils kaip milžinas.

“Spartakai išmoko savo lekciją šiaandieniniame sumušime. Jie išsigydė nuo klaidingų iliuzijų link kareivių, vedamų negabiais ir silpnais vadais; jie išsigydė nuo užsitikėjimo pagelbos iš “nepri gulmingųjų”, kurie juos apleido visai. Likę patįs vieni, jie kovojo tiktai del busimų pergalijų.

“Mes nebėgom; mes dar čia esame, mes ir turime čia pasilikti. Nes galutina pergalė bus mūsų, kadangi spartakas reiškia šviesą ir dvasią, širdį ir sielą, norą veikimo per proletariato revoliuciją. Spartakas reiškia visus proletariato vargus, visus jo siekimus prie civilizacijos. Jis stovi už socializmą ir už visasvietinę revoliuciją.

“Šiandieną jūs girdite tiktai dundėjimus vulkano. Rytoj tas pats vulkanas palaidos mūsų priešus po karštais pelenais ir potviniu lavos”.

(Iš “New York Call.”)

Socializmo traukinys truškina kapitalo galybę

Motinos-Darbininkės Vargai

Man keliaujant miestas nuo miesto, vieta iš vietos, teko matyt tas visas baisenybes, kurias turi pergyventi darbininkės motinos šioje kapitalistų tvarkoje. Randos brangios, maistas, drabužiai irgi begalo brangūs. Iš vienos algos ką vyras gauna, jokių būdu negalima pramisti; tiesiog badas žiuri į akis visai šeimynai. Todėl ir motinos priverstos eiti į dirbtuves, kad kiek nors turėti daugiau įplaukų, kad apsiginti nuo bado. Bet kada motina eina į dirbtuvę dirbti,—kokiose aplinkybėse lieka jos vaikučiai. Didesnieji turi eiti į mokyklas, o visai mažičiai pasilieka namuose be jokio suaugusio žmogaus priežiūros. O kad vaikičiam pagaminti maisto ant visos dienos, tai tokia motina keliasi nuo 4 valandos išryto, kad surinkti drapaniukes, sulopyti, aprengti, ir kad nepavėluoti į darbą. Kelia anksti ir vaikučius; juos drabsto, tąso iš patalo dar neišmiegojusius. Tie vaikučiai verkia, cypia visokiais balsais, o čia dirbtuvių triubos jau baubia,—šaukia jų motiną stoti prie mašinos. Tokia motina skubina, bėgioja, puolasi į visus kampelius, kad tik nepalikus plikus vaikučius. O kad vaikučiai nekęstų šaltį, reikia užpilti į pečių anglių ir čia jau paskutinės minutes artinasi, reikia bėgti į dirbtuvę. Tada motina bėga linkui dirbtuvės apsiašarojusi, supykusi, kad nevaliojo savo užduotį atlikti. O vienoj vietoj aš pats savo akimi mačiau kaip tokia motina stumė kudukį apie 2 metų nuo kelių da visai neaprengtą ir spruko per duris. Tas vaikutis puolėsi prie durų, per kurias jo motina išbėgo į darbą, prisiglaudė prie šaltų durų, išskėtė rankutes ir priglaudęs veiduką prie šaltų durų pradėjo graudžiai verkėti. Verkė toliai, kol jo iegos nešė, o paskui sukniubo ant grindų ir pradėjo snausti. Į jo šauksmą ir verksmą šaltos durys nieko neatsakė ir nepaglostė. O jo

motina buvo jau dirbtuvėj prie mašinos. Ji negirdėjo vaikučio gaudaus verksmo, ji atskirta dirbtuvės storų sienų nuo savo vaikelių. Ji tik girdėjo staugimą, bildesį, klegėjimą mašinių. Jos tik širdis jautė, kad mažičiai palikti be jokios priežiūros, ir gali kas blogo su jais atsitikti.

O kada motina grįžta vakare, po sunkios darbo dienos iš dirbtuvės, jau buna visą savo energiją atidavus kapitalistui ant aukuro. Randa vaikučius išalkusius, purvinius, apsidraskiusius, namuose viskas išversta. Tada jai reikia bėgti į krautuvę, parsinešti ką-nors valgyti, išvirti, iškepti, balteinius išskalbt, suguldyti vaikučius ir nepajunta, kai pats vidurnaktis ateina. Na ir vos 3-4 valandos motinai-darbininkei palieka ilsėtis.

Ar ilgai gali darbininkė motina tesėti spėkų? Ar ilgai jai užteks energijos? Ne, neilgai. Ji išaikvoja energiją, pavargsta, nuilsta ir gula į kapą pačioj jaunystėj palikus tuziną mažyčių našlaičių vargti, badauti ir skursti.

Nežinau ar ilgai darbininkai kankinsis ir motina-darbininkė su kudukiais bus mučelninkė. Man rodos, kad jau laikas ir seniai laikas darbininkams susiprasti, šviestis ir eiti visiems į darbininkų organizacijas, kurios jau seniai rupinasi motinos-darbininkės padėjimą pagerinti, kaip tai Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas. Ši organizacija rupinasi paskleisti tarp moterų klesinį susipratimą ir sykiu eina su Lietuvių Socialistų Sąjunga prie naujosios gadynės, kur nebus nė vergų, nė ponų, kur bus motinos ekonominis gyvenimas užtikrintas, sykiu ir jos vaikų. Taigi veltui mūsų sesutėm motinom darbininkėm verkėti kampeliuose, tas nieko negelbės. Mes turime stoti visos ir visi į kovą su šiom netikusiom aplinkybėm ir skleisti klesinį susipratimą. Tik tada mūsų kančios pasibaigs.

Kapsuko Vaikas.

Konstitucija (Pamatiniai Įstatymai) Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos.

Nutarimas 5-jo Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo, priimto posėdyj 1918, liep. 10 d.

3-čiojo Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimo 1918 m. sausj patvirtintasai paskelbimas dirbančiųjų ir išnaudojamųjų žmonių teisių, kartu su 5-jo Suvažiavimo patvirtinamąja Sovietų Respublikos konstitucija, tai yra vienintėlis pamatinis įstatymas Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos.

Tas pamatinis įstatymas įeina į galią tuoj, kaip tik jis ištisai tampa paskelbtas "Izviestijose Visos Rusijos Centro Vykdomojo (Pildomojo) Komiteto"*. Jį turi paskelbti visi vietiniai Sovietų Valdžios organai ir visose Sovietų įstaigose jis turi but išstatytas žymiose vietose.

Penktasai suvažiavimas įsako Švietimo Žmonių Komisaruiatui ("ministerijai" įvesti visose be išimties Rusų Respublikos mokyklose ir švietimo įstaigose mokinimąsi pamatinių šios konstitucijos principų, o taip pat jų aiškinimą ir išdėstymą.

DALIS PIRMOJI.

SKYRIUS I.

Paskelbimas dirbančiųjų ir išnaudojamųjų žmonių teisių.

1. Rusija yra paskelbta Respublika Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Sovietų Atstovų. Visa centro ir atskirų vietų valdžia priklauso tiems Sovietams.

2. Rusų Sovietų Respublika įsteigta pagrindais laisvų tautų laisvos sąjungos, kaip tautinių Sovietų Respublikų federacija (sąjunga).

SKYRIUS II.

3. Laikydamas pamatiniu savo uždaviniu panaikinti visokį žmogaus kits kito iš-

*"Izviestija" tai yra organas Sovietų Valdžios Centro Komiteto.—Vert.

naudojimą, visiškai pašalinti visuomenės pasiskirstymą į klesas, begailestingai slopinti išnaudotojus, įsteigti socialistinę visuomenės organizaciją ir užtikrinti socializmui pergale visose šalyse,—Trečiasis Suvažiavimas Visos Rusijos Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Sovietų Atstovų toliau nutaria:

a) Tikslu susocializuoti žemę, panaikinta privatinė žemės nuosavybė, ir visa žemė paskelbta bendrąja žmonių nuosavybe ir atiduodama darbo žmonėms be išmokėsčių, pamatais sulyginamojo naudojimosi žeme (vadinasi, po tiek, kiek kuris pats paiegs nudirbti).

b) Visos girios, žemėje esamieji turtai ir vandens, turintieji svarbą visai valstybei apskritai, taip-pat visi gyvi ir negyvi įnagai (inventorius), pavyzdingi ukiai ir žemės dirbimo įstaigos yra paskelbta šalies nuosavybe.

c) Kaip pirmasai žingsnis linkui pilno perėjimo fabrikų, dirbtuvių, kasyklų, geležinkelių ir kitų gaminimo ir išvežiojimo priemonių į nuosavybę Darbininkų-Valstiečių Sovietų Respublikos, patvirtintas yra Sovietų įstatymas apie darbininkų kontrolę ir apie Augščiausią Šalies Ukio Sovietą (Tarybą), kad užtikrinus darbininkų galią ant išnaudotojų.

d) Kaip pirmąjį smugį tarptautiniam bankiniam, finansiniam kapitalui, III Sovietų Suvažiavimas svarsto Sovietų įstatymą apie panaikinimą skolų, kurias užtraukė valdžia caro, dvarininkų ir buržuazijos, ir išreiškia pasitikėjimą, kad Sovietų valdžia tvirtai eis tuo keliu iki pat pilnai pergalei tarptautinio darbininkų sukilimo prieš kapitalo jungą.

e) Patvirtinta perėjimas visų bankų į nuosavybę darbininkų-valstiečių valstybės,

kaipo viena sąlygų, reikiamų paliuosavimui darbo minių iš kapitalo jungo.

f) Įvesta priedermė visiems dirbti, kad galima būtų panaikinti parazitinius visuomenės sluoksnius ir organizuoti ukį.

g) Kad užtikrinus pilną galią dirbančioms minioms ir kad pašalinus visokią galimybę sugrąžinti išnaudotojų valdžią, nutarta apginkluot darbininkus, sudaryti raudonąją darbininkų ir valstiečių armiją ir visai nuginkluoti savininkų klesas.

SKYRIUS III.

4. Išreikšdamas griežčiausią pasiryžimą išplėsti žmonių iš finansinio kapitalo ir imperializmo nagų, kuriuodu panardino žemę kraujuose šioj visų-nedoriausioj karėj, III Sovietų Suvažiavimas pilnai sutinka su Sovietų valdžios politika delei sulaužymo slaptų sutarčių, delei organizavimo kuoplačiausio ėroliavimosi su darbininkais ir valstiečiais armijų, kurios dabar kariauja kita su kita, ir delei pasiekimo visomis revoliucinėmis priemonėmis demokratinės darbo žmonių taikos, be aneksijų ir kontribucijų, pamatais laisvo tautų apsisprendimo.

5. Tais pačiais tikslais III Sovietų Suvažiavimas griežtai reikalauja išnaikinti politiką buržuazinės civilizacijos, kuri kelių išrinktųjų tautų gerovę rėmė pavergimu šimtų milijonų darbo žmonių Azijoje, kolonijose, apskritai ir mažose tautose.

6. III Sovietų Suvažiavimas sveikina politiką Žmonių Komisarų Sovieto, paskelbusio pilną Finijos nepriklausomybę, pradėjusio traukt kariuomenę iš Persijos, paskelbusio Armėnijos teisę apsispręsti.

SKYRIUS IV.

7. III Suvažiavimas Visos Rusijos Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Sovietų atstovų taria, kad dabar, metu griežtos proletariato kovos su jo išnaudotojais, išnaudotojams negali but vietos nė viename valdžios organe. Valdžia turi priklausyti ištisai ir vienintėliai dirbančiųjų minioms ir pilnateisiams jų atstovams—Sovietams

Darbininkų, Kareivių ir Valstiečių Atstovų.

8. Stengdamasis sutverti tikrai laisvą ir liuosnorią (savanorią), taigi juo pilnesnę ir tvirtesnę sąjungą visų Rusijos tautų dirbančiųjų klesų, III Sovietų Suvažiavimas tuo pačiu kartu tenustato vien pamatinius principus federacijai (sąjungai) Rusijos Sovietų Respublikų, palikdamas teisę kiekvienos tautos darbininkams ir valstiečiams savarankiai nuspręsti savo nuosavame pilnateisiame Sovietų suvažiavime: ar jie nori ir kokiomis sąlygomis nori dalyvauti federalėj valdžioj ir kitose federalėse Sovietų įstaigose.

DALIS ANTROJI.

Bendrieji dėsniiai Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos Konstitucijos.

9. Pamatinis uždavinys Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos konstitucijos, taikomoš šiam pereinamajam laikotarpiui, yra šitoks: įkurti diktaturą miesto ir sodžiaus proletariato ir vargesniųjų valstiečių pavidale galingos Visos Rusijos Sovietų Valdžios, kad visiškai nuslopinus buržuaziją, kad panaikinus žmonių išnaudojimą kits kito ir kad įkurus socializmą, kurio gadynėj nebus nei pasiskirstymo į klesas, nei valstybės galios.

10. Rusų Respublika yra laisva socialistinė draugija visų Rusijos darbo žmonių. Visa valdžia ribose Rusų Socialistų Federacinės Sovietų Respublikos priklauso visiems tos šalies darbo žmonėms, susijungusiems miestų ir kaimų Sovietuose.

11. Sovietai sričių (oblast'), pasižyminčių skirtingu gyvenimo budu ir tautiniu sąstatu, gali dėtis į autonominės (savivaldines) srities sąjungas, kurios tvarko, kaip kad tvarko ir visokius galinčius susidaryti sritinius susivienijimus, Srities Sovietų Suvažiavimai ir vykdomieji (pildomieji) jų organai.

Tos autonominės sritinės sąjungos įeina federacijos pamatais į Rusų Socialistų Federacinę Sovietų Respubliką.

12. Augščiausia galia Rusų Socialistų

Federacinėj Respublikoj priklauso Visos Rusijos Sovietų Suvažiavimui, o laikotarpiu tarp suvažiavimų ji priklauso Visos Rusijos Centro Vykdomajam (Pildomajam) Komitetui.

13. Kad darbo žmonėms užtikrinus tikrą sąžinės laisvę, bažnyčią yra atskirta nuo valstybės ir mokykla nuo bažnyčios, o laisvė varyti tikybinę arba prieštikybines propagandas pripažinta visiems piliečiams.

14. Kad užtikrinus darbo žmonėms tikrą laisvę reikšti savo nuomonės, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika panaikina spaudos priklausomybę nuo kapitalo, ir perduoda darbininkų klesai ir vargiesiems valstiečiams visas technines ir medžiagines priemones leidimui laikraščių, knygelių, knygų ir įvairių kitų spaudos darbų ir užtikrina laisvą jų platinimą visoje šalyje.

15. Kad užtikrinus darbo žmonėms tikrą susirinkimų laisvę, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika, pripažindama Sovietų Respublikos piliečiams teisę rengti susirinkimus, mitingus, apvaikščiojimus ("parodas") ir tt., paveda darbininkų klesai ir vargiesiems valstiečiams visus, tinkamus darymui žmonių susirinkimų, butus su rakandais, šviesa ir šiluma.

16. Kad užtikrinus darbo žmonėms tikrą sąjungų laisvę, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika,—sulaužiusi ekonominę ir politinę savininkų klesų galią ir tuom pašalinus visas kliutis, kurios ligšiol kliudė buržuazinėj visuomenėj darbininkams ir valstiečiams naudotis organizacijos ir veikimo laisve,—duoda darbininkams ir vargesniesiems valstiečiams visokios paramos, medžiaginės ir kitokios, kad jie susivienytų ir susiorganizuotų.

17. Kad užtikrinus darbo žmonėms tikrą kelią į žinojimą, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika stato sau uždavinį suteikt darbininkams ir vargesniesiems valstiečiams pilną ir visapusišką mokymą dovanai.

18. Rusų Socialistų Federacinė Sovietų

Respublika pripažįsta darbą už visų respublikos piliečių priedermę ir paskelbia obalsį: "Kas nedirba, tas tegu ir nevalgo!"

19. Kad visomis išgalėmis apgynus laimėjimus didžiosios darbininkų-valstiečių revoliucijos, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika pripažįsta, jog visų Respublikos piliečių priedermė yra ginti socialistinę tėvynę, ir įkuria visuotiną kariuomenės tarnybos priedermę. Garbingoji teisė ginti revoliuciją ginklu rankose suteikta tik darbo žmonėms; o nedirbantiems gaivalams uždedama atlikimas kitokių karinių priedermių.

20. Vaduodamasi solidarumu (vienybe) visų tautų darbo žmonių, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika suteikia visas rusų piliečių politines teises svetimžemiams, gyvenantiems Rusų Respublikos žemėj delei darbo dirbimo ir priklausantiems darbininkų klesai arba valstiečiams, nevartojantiems svetimo darbo, ir pripažįsta vietiniams Sovietams teisę duot tokiems svetimžemiams rusų pilietybės teises be jokių keblių formalumų.

21. Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika suteikia prieglaudos teisę visiems svetimžemiams, persekiojamiems už politinius ir tikybinius nusikaltimus.

22. Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika, pripažindama piliečiams lygias teises, nežiurint kokiai žmonių veislei ir tautai jie bepriklaušytų, paskelbia, jog tai prieštarauja pamatiniams Respublikos įstatams tuo pagrindu įvesti arba pripažinti kokias-nors privilegijas arba pirmenybes, lygiai kaip ir kokių-nors budu spausti tautines mažumas arba siaurinti jų teisių lygįbę.

23. Vaduodamasi darbininkų klesos reikalais apskritai, Rusų Socialistų Federacinė Sovietų Respublika atima atskiriems asmenims ir atskiroms grupėms teises, kurias jie naudoja skriaudai socialistinės revoliucijos reikalų.

(Da bus). Versta iš "Nation".

APŽVALGA

RUSIJOS MOTERS.

Kapitalistų spauda praneša, kad Rusijos darbininkų valdžia (bolševikai) deda visas pastangas, kad apšviest Rusijos moteris ir patraukt jas prie dalyvavimo politikoj.

Rusijos moters tebėra dar paskendusios religiškuose prietaruose ir delto sunku yra bolševikams prie jų prieiti ir patraukt savo pusėn, nes kunigija, kuri turi da didelę įtakmę ant moterų, kursto jas prieš bolševikus, šmeiždama ir niekindama darbininkų valdžią moterų akyse.

Drg. Kollontay, žymi bolševikų vadovė, ir moteris d. Radek, bolševikų atst. Vokietijoje, dirba nenuoalsiai moterų tarpe, platindama apšvietą ir darbininkišką susipratimą.

Daugelis inteligentiškų moterų remia bolševikų valdžią ir dirba dėl jos, bet yra dar ir tokių, kurios kunigų prikurstytos, sufanatizuotos, priešinasi esančiai tvarkai. Tarpe tų priešinančiųjų yra tamsios fanatikės ir turčių moters. Vienos priešinasi per nesusipratimą, tamsumą, o kitos, t. y. turčių moters dėl ypatingo išrokavimo.

Mat, prie dabartinės tvarkos kiekvienas sveikas ir suaugęs žmogus turi dirbt tam tikrą sau paskirtą darbą, o poniutės, nepratusios dirbt, nenorį savo baltų rankučių suteršt, ir atsisako dirbt. Pav. panelė Isabelle Lutistowsky, duktė Paryžiaus universiteto profesoriaus, kuriai paliepė atkast sniegą nuo savo namo, atsisakė tą padaryt; tada tarybų valdžia paliepė jai apleisti Maskvą, ir ji išvažiavo į Varšavą.

Tokias ponias, pripratusias svetimu triusų gyvent, sunku bus Sovietų valdžiai patraukt jas savo pusėn, bet darbininkės greit susipras ir remis Sovietų valdžią. Laiskraščių korespondentas sako, buk d. Leninas pasakęs Radekienei, kad "jei bolševizmas" nelaimės, tai bus to priežastis, kad mes neįstengėm užinteresuot juomi didžiumą moterų".

TEISYBĖS ŽODIS BREŠKOVSKIENEI.

Buvusi Rusijos revoliucionierė, o dabar atzagareivė Breškovskienė, važinėja po visas J. V. su prakalbam, niekindama Rusijos darbininkų valdžią. Tas prakalbas rengia jai ir visas jos išlaidas padengia kapitalistai, kas geriausia liudija, kam ji tarnauja. Kada ji kalbėjo Bostono puikioj turčių salėj Tremont Temple ir kaip įmanydama niekino Sovietų valdžią, jai pabaigus kalbėt, tula jauna rusė Janiševska paprašė, kad leistų jai užduot tulus klausimus Breškovskienei. Ji buvo pakviesta ant estrados ir rusų kalba šitokius klausimus pastatė Breškovskienei.

"Kokia teise tamsta sutikai dalyvaut vaišėse Somerset ir Copley-Plaza hoteliuose? Kokia teise tamsta eini į kapitalistišką publiką su geltonomis ir baltomis rožėmis, kuomet tamsta turėtum nešioti raudoną, revoliucijos ženklą? Mano širdis sprogsta iš liudėsio. Tamsta ne esi Babuška, kokią mes tikėjomės matyti tą, kuri didesnę savo gyvenimo dalį ištrėmimo praleido. Mes, proletarai, apskelbiame tamstą kontr-revoliucioniere. Ar tamsta žinai, kas dedasi šioje šalyje? Ar tamsta žinai apie Lawrence'o streikierius, kurių vaikai badu miršta kasdien? Ką tamsta darysi su surenkamais čia pinigais Rusijoje? Ar tai bus dėl vaikų paprastų žmonių? Tamsta ne atvykai pasimatyti su senais draugais, kurių kraujas liejosi revoliucijoje".

Breškovskienė ruščiai atsakė, kad ji atvykusi parinkt aukų dėl 4,000,000 našlaičių, kuriuos ji norinti padaryt gerais piliečiais (žinoma, buržuais), kad jie galėtų gint (be abejo, nuo bolševikų) ir globot Rusiją ateityje. Mat Breškovskienė rupinasi našlaičiais, kurie yra seniai Sovietų valdžios aprupinti.

BLAIVYBĖ PLATINS GIRTUOKLYBĖ

Tulas Brooklynietis baisiai pasipiktino, kad "Mot. Balsas" stovi už blaivybę. Jam daug smagiau būtų, kad "M. B." agituotų už girtuoklystę. "Laisvės" N 17 jis sako, kad įvedus visuotiną blaivybę, prasidėsianti tikroji girtuoklystė, kad kapitalistai vistiek gersią ir tt. Labai keisti argumentai. Girtuoklybė prasidės, kada nebus galima visai svaiginančių gėrimų daryt. Brooklyniešis sakys, kad atvež iš užsienių, bet atvežimas taip-pat bus uždraustas. Na padėkim, kad kontrabandos keliu įgabens kiek, bet vistiek negalės įgabt tiek, kiek buvo padaroma dabar.

Galimas daiktas, kad kapitalistai parsigabens ir gers, bet tas nesvarbu, tegul kapitalistai geria sau tuos nuodus ir galą gauti begerdami, mums tas neapeina. Mums svarbu yra, kad mūsų draugai darbininkai ir darbininkės nenuodytų savo kuno ir proto tais nuodais.

Mes manome, kad darbininkai, negavę tų nuodų pradės protaut, pradės šviestis, organizuotis ir nesiduos save taip išnaudot, kaip dabar, kada jų protas apkvaišęs nuo alkoholio nuodų, ir jie neturi laiko skaityt ar susirinkimus lankyti, kuomet yra rami vieta karčiamoj.

Ar Brooklyniešis nežino, kiek ašarų, kiek vargo, kiek nelaimių alkoholis yra pagaminęs pasaulyj? Kiek kudikių ir moterų badauja ir skursta delto, kad tas menkas uždarbis, kurį jų tėvas ar vyras uždriba, ir tas pasilieka karčiamoj. Sakysit, tai surėdymas kaltas, kad žmonės skursta. Taip, surėdymas kaltas, bet kad tų skurdžių protas nebutų užpiltas alkoholiu, tai jis veiktų daug geriau ir jie surastų budą tą skurdą ir išnaudojimą prašalint.

Sakysit, kad žmonės namie pasidarys ir gers. Galimas daiktas, bet tą darys tik visai neišgydomi alkoholikai, o šiaip žmonės, kurie gērē tik delto, kad ant kiekvieno kampo randasi karčiama, tokie nedarys namie, jie apsieis ir be tų nuodų.

Jei blaivybės įstatymas nepanaikins visai girtybės, tai visgi žymiai sumažins, o tas irgi svarbu. Galimas daiktas, kad leidžiant visiems balsuot, tas įstatymas nebutų perėjęs, bet tas dar nereiškia, kad jis blogas. Tie, kurie nori gert, balsuotų už gėrimą, nors tas jiems labai kenksminga. Taigi šitame atsitikime mes pateisinam tą nedemokratiškumą. Brooklyniešis sako, kad socialistai priešingi blaivybei. Iš kur jis tą žino? Ar buvo leista tas klausimas nubalsavimui?

Priešingi tie, kurie nori girtuokliaut.

GELTONASIS INTERNACIONALAS.

Tuli žmonės, pasivadinę socialistais, suvaziavo iš įvairių šalių į Berną ir sakosi atgaivinę antrąjį Internacionalą.

Tie atgaivintojai užgyrė Scheidemann'o ir kitų dešiniųjų Vokietijos socialistų politiką, kuri visą karės laiką rėmė kaizerio valdžią ir padėjo skersti darbininkus, o pasmerkė Rusijos kairiuosius socialistus, kam jie bando vykdyti socializmą.

Kad Karolius Marksas būtų galėjęs atsikelti ir nueiti į tą konferenciją, jis būtų išvaikęs juos iš ten, kaip Kristus išvaikė pirklius iš bažnyčios. O mūsų lietuviški dešinieji socialistai džiaugiasi tąja išdavikiška konferencija. Jie sako, kad ji daug nuveikė darbininkų labai ir vadina ją socialistiška.

Dabar gauta žinių, kad Rusijos Komunistų partija (bolševikai) šaukia tikrųjų socialistų kongresą įsteigimui Raudonojo Revoliucinio Internacionalo. Tiktai šiam suvaziavimui darbininkai gali pasitikėt, tik jį gali remti ir laukti iš jo darbų naudingų darbininkų klesai.

Mirė Franc Mehring, žymus vokiečių socialistas-istorikas ir rašytojas. Karės pradžioj jis buvo soc. laikraščio "Vorwaerts" redaktorium, bet social-patriotai jį prašalino už tai, kad jis smerkė karę ir tuos socialistus, kurie pritarė karei.

Kame Yra Tasai Šmeižimas?

Laiškas "Moterų Balso" redakcijai.
Gerbiamoji Redakcija!

"Moterų Balso" N 2 tilpo mano mažas straipsnis, kuriame aš padariau pastabą socialistiškam laikraščiui "Laisvei", parodydamas skirtumą tarpe social-patrioto Dašinskio ir socialisto, didelio darbininkų vadovo, dabar žuvusio garbingoj kovoj už darbininkų klesos reikalus, Karoliaus Liebknechto. "Laisvė" prisipazįsta padariusi klaidą, rašydama apie Dašinskį, nurodo aplinkybes, kurios prie tokių klaidų priverčia, bet kartu parodo didelį įsiseidimą, sakydama, kad aš "M. B." N 2 "Laisvę" išpludau, nepaisydamas, kad vėliaus toji klaida tapus atitaisyta ir, suprantama, "atsimokėjo" man tuomi patim! Kas del atitaisymo tos klaidos, tai turiu pasakyti, kad kuomet aš rašiau tą pastabą "Laisvėje", jokio atitaisymo nebuvo, nors jo laukiau ir rašiau net kelioms savaitėms vėliaus po pasirodymui tos "Laisvėj" žinios apie Dašinskį, kuri užėmė daugiau kai špaltą ant pirmo puslapio. Vėliaus gi, kuomet mano straipsnis buvo "M. Balso" redakcijoj, ar gal jau buvo tilpęs, "Laisvėj" pasirodė straipsnis, paimtas iš "The Revolutionary Age", kuris ištikro nušvietė Dašinskio ir jo bendrų politiką. Aš gerbiu "Laisvę" už tą straipsnį, nors ir nesutinku, kad ji atitaisė aną klaidą, nes jame nebuvo užsiminta nei žodžio, kas pirmiau buvo rašyta "Laisvei" apie Dašinskį ir Pilsudskį. Tai tiek kas del atitaisymo.

Kadangi aš, rašydamas tą pastabą neturėjau nei minties "Laisvę" už tai išplusti, nėgi jaučiausi tą padaręs, todėl meldžiu "Moterų Balso" redakcijos išreikšti savo nuomonę šiuo dalyku. Jeigu ištikro pasirodys, kad aš išpludau "Laisvę" (ko aš savo straipsnyj surasti negaliu), tai su mielu noru sutiksiu "Laisvės" už tai viešai atsiprašyti, nes tokiu amatu niekad nėsu užsiėmęs, nėgi turiu patraukimą, kada-nors juomi užsiimti.

Taipgi meldžiu leisti man pastatyti "Laisvės" redaktoriui vieną klausimą: Kame aš esu kada-nors dirbęs priešingą kairiųjų socialistų principams ar taktikai darbą, jeigu esu vien "pasivadinęs save kairiuoju"? Už prirodymą tarsiu širdingą aciū ir ateityje tokių darbų didžiausiai vengsiu. Priešingai t. y. to neprirodžius, pasiliksiu sau pilną teisę pavadinti "Laisvės" redaktorių sau nepatinkamų asmenų, t. y., kurie nešoka visame kame palei jo politiską didelę, niekintoju, koliotuju!

Į kitus "Laisvės" redaktoriaus perlus, kuriuos jis man žērė į akis neatsakysiu, nes per brangi yra laikraštyj vieta ir pagalios darbininkui laikas, idant atmušinėjus tosios mokytų vyrų-redaktorių "gudrybes", o ypatingai, kuomet jų pačių tarpe josios pastaruojū laiku taip plačiai yra naudojamos vieny prieš kitus!

Draugiškai Il-žis.

Redakcijos prierašas.

Mums rodos, kad d. Il-žis visai neužsielnė to vardo, kurį jam suteikė "Laisvės" redakcija savo N. 14. Draugas Il-žis pastebėjo "Laisvei" jos klaidą, prie kurios ir ji pati prisipazįsta (kas yra taip-pat pagirtina), visai mandagioj formoj, ir "M. B." redakcija nematė toje pastaboj jokio pludimo ar blogo noro. Jei d. Il-žis butų ištikrųjų bandęs "Laisvę" išplust "M. B." red. butų jo straipsnio nedėjusi, bet kadangi d. Il-žis visai mandagiai patėmijo "Laisvei" jos klaidą, mes tame nematėme nieko blogo ir patalpinome.

Juk "Laisvė" sako, kad už pastabas buna dėkinga, tai kam-gi pikt ir pravardžiuot d. Il-žį, kad jis tą pastabą padarė? "Laisvė" nepatenkinta, kad "M. B." redakcija įdėjo tą straipsnį, bet kaip augščiau pasakyta, įdėjome delto, kad nieko blogo jame nematėme. Bereikalo "Laisvė" užtai įsiseidė.

Kada "Laisvė" dėjo Merkio straipsnius, kuriuose jis denuncijavo "Moterų Balso", pateisindamas reakciją, o paveikslą, kuris perstatė reakcijos žiaurumą, pavadino

apgarsinimu, ir klausė ar tas apgarsinimas yra apmokamas, tai "Moterų Balso" redakcija nieko nesakė "Laisvei" už talpinimą tokios žemos rūšies straipsnių, kurie kenkė "M. B." netik morališkai, bet ir materialiai galėjo užkenkti, nes "Mot. Balsas" turėjo pusėtinai nesmagumą iš reakcijos pusės dėl to paveiklo. O "Laisvė" kaip greitai įsizeidė, kad "M. B." patalpino d. II-zio

straipsnį, kurį jokių būdu negalima lyginti prie Merkio pliovonių. Kuriame netik nieko blogo nėra, bet yra jis naudingas, nes nurodo darbininkams jų tikruosius vadovus, kurie deda savo galvas už darbininkų reikalus, o ne sėbrauja su kapitalistais, kaip Dašinskis, Šeidemannas, Ebertas ir kiti social-išdavikai, dešinieji socialistai.

Atsargiau su Motinom

Šitokiu antgalviu reikėtų daug ir plačiau kalbėti, bet delei stokos laiko esu priversta kuotrupiausia išreikšti savo mintis, kurias jaučiuosi kalta "Moterų Balso" skaitytojoms. Nors motinų klausime mes turime vieną-kitą knygelę ir dalyką suprantanti žmonės kartais nuo karto parašo apie tai šį-tą į laikraščius, vienok tas dalykas didelis ir svarbus kaip ir pats gyvenimas, ir delto kasdieniniai pavyzdžiai, kurie, mano supratimu, ir už pačią mirtį yra baisniais, duoda pamato apie tai rupintis ir kalbėti.

Žmonės paprastai tankiai vartojo žodžius: "kvaily, beproti" arba, "kad tu iš proto išeitum". Bet, jie drebėtų tardami tokius žodžius, kad jie žinotų proto ligos baisenybes. Žmogus savo akimi nematęs ir nepatyręs, negali suprasti nei atsivaizdinti kokias kančias turi kentėti proto liga serganti žmonės. Ir štai, bėgyje paskutinių dviejų savaitių, atvežė į bėprotnamį penkias proto liga susirgusias moteris, iš kurių keturios yra "palagininkės",—motinos ką-tik gimusių kūdikių. Ar reikia liudnesnio vaizdo, kaip kad šitas? Jos, motinos mažutėlių savo kūdikių; jų širdis dega motiņiška meile, bet protas sumišęs ir jos nebežino ką daro. Pav., pasigriebia ką nors į rankas ir jaučia buk tai jos kūdikis; myluoja, bučiuoja, prie širdies spaudžia ir tuo pačiu laiku pereina visokias ribas, ir vieton bučiavimo—kanda, vieton spaudimo

prie krutinės—laužo, drasko, į žemę trenkia ir pati puola, draskosi.

Dabar to viso priežastis ve kame: vienos tokios moteries numirė nuo ispaniškos infliuzos vyras, motina ir sesuo, o ji, budama neščia laikėsi šiaip taip, kol prisiėjo gimdyti. Gi gimdymo kančios galutinai nukamavo organizmą ir pertai nervai suiro ir protas tarnauti atsisakė.

Kitų dviejų moterų vyrai likosi paimti į karę; jos perdaug rupinosi ir delto paal-sino savo protą iki sumišimo. Ketvirta gi nustojo proto pagimdžiusi septintą savo kūdikį. Nors čia reikia pažymėti, kad gal iš priežasties pertankaus gimdymo jos protas nusilpnėjo, vienok iš jos "krivino" skundo, riksmo ir lementavojimo, kuriame nuolatos mini savo vyro žiaurumą, girtuokliavimą ir savo šeimyna nesirupinimą,—galima suprasti, kad buvo tinkamos aplinkybės, kurios ją į tą nelaimę įstumė.

Kaip jau minėjau, proto liga yra baisi. Žmogus, ja susirgęs, reiškia tą patį, kaip kad būtų gyvas palaidotas. Sirgdamas, užnuodija kraują ir sugadina visą organizmą per netikusį savęs užsilaikymą. O kas labiausia, tai kad žmogus sykį sugadinę savo protą jau beveik niekad nepasveiksta. Jeigu ir pasveiksta, tai pasilieka silpno proto ir tankiai atkrinta,—vėl suserga.

Aišku kaip diena, kad viršminėtos keturios ligonės nebutų "pražuvę", jeigu nebutų tam buvę priežasčių.

Nors prie dabartinio kapitalistinio surėdymo daugybės prižasčių mes negalime išvengti, vienok yra dalykų, už kuriuos ir išsiteisint negalime. Pirmiausiai, tas priklauso nuo pačių motinų, paskui nuo jų vyrų (tėvų), pagalios nuo giminių, pažįstamų ir tt. Moters, pastoję motinomis, privalo atminti ir giliai į galvą įsidėti, kad nereikia rupintis. Nereikia abejoti, nereikia sunkiai protu dirbti,—žodžiu sakant, reikia vengti viso to, kas alsina nervus ir protą ypatingai tokiuose atsitikimuose, kurie užgauna gilius jausmus. Moteris, budama neščia, privalo buti narsi karžygė ir pergalingai kovoti su širdgėla bei nusiminimu. Verkimas ir dusavimai, tai yra tik pasidavimas savo silpnumui, nes jie gyvenimo aplinkybių nepermaino, nē nepagerina, nei gi numirusį atgaivina. O blogo padaro gana daug, nes tas atsiliepia ne tik ant motinos sveikatos, bet ir ant jos busiančio kūdikio.

Vyras arba tėvas busiančio kūdikio, privalo atminti, kad jo moteris yra kaip serganti-silpna ir nervuota. Čia jo malonų, raminanti žodžiai, užuojauta ir gražus elgimasis bus geriausiai vaistais, kad išlaikyti gerame stovj jės sveikatą ir net suteikti kūdikiui tą užvis brangiausią dovaną (prakilnius jausmus, žmoniškumą), kurią gimdytojai gali suteikti.

Gi giminės bei pažįstami, matydami, kad moteris, budama tokiame padėjime kenčia kokį širdies skausmą ar kitokį vargą, vardan doros ir žmoniškumo, privalo ją gelbėti. Nuoširdumas, raminimas, reikale medžiaginė parama ir bus reikalinguotu gelbėjimu.

Kad moteris-motina yra nuliudusi, tankiai dėl bile mažmožio verkia, perpykta arba kurios labai į dievą tiki, nenori dirbti, nenori namie, o vien bažnyčioj buti,—į tą visa reikia atkreipti atydzia ir atminti, kad ji yra nervuota. Nereikia ant jos už tai pykti, bet stengtis prikalbinti eiti pas daktarą ir gauti tinkamą patarimą bei gyduoles.

Taip privalo elgtis ne tik moters, bet

ir visi žmonės, kuomet jie jaučiasi nervuotais. Nors, tiesa, kad tikėjimiškas silpnumas (jeigu žmogus juomi serga) daug skiriasi nuo nerviškumo, bet nervai labai veikia ant proto, nes juo žmogus daugiau turi kokio nesmagumo, juo labiau nervuojasi, tuo labiau rišasi prie to, į ką tiki pakol pagalios protą tiek suvargina, kad jame (prote) pasilieka vien tik tas, į ką tikėjo. Toki žmonės ir vadinami tikėjimiškais bepročiais.

K. S. L-tė.

Sufragistės Veikia

Prezidentui Wilsonui sugrįžus į Jungt. Valst., pasitiko jį sufragistės Bostone su visokiom iškabom, reikalaujančiom moterims lygių teisių. Už šitokį pasvekinimą, prezidento, policija jas areštavo (apie 40 moterų), ir atsisakius joms užsimokėt po \$5.00 baudos už "ardymą tvarkos", pasodino į kalėjimą.

Po kiek laiko tulas žmogus užmokėjo tą bausmę už jas ir kalėjimo sargyba liepė joms apleist kalėjimą, bet jos nenorėjo klausyt, sakydamos, kad jos to žmogaus nepažįsta ir nenori, kad jis jas išpirktų iš kalėjimo. Vienok, nežiurint protestų, kalėjimo sargyba išmetė jas lauk.

Praeitame mėn. (Febr. m.) senato balsavime 1 balso didžiuma nupuolė įnešimas, suteikt moterims lygias teises. Dabar senatorius Jones vėl įnešė rezoliuciją kas dėl suteikimo moterims lygių teisių ir senatorius Gay užreiškė, kad jis balsuosiąs už tą rezoliuciją. Pereitą sykį jis balsavęs prieš, o jei jis balsuos už, tai rezoliucija pereis, kadangi tik 1 balso stokavo. Vienok, gali kitas senatorius pirmiau balsavęs už, dabar balsuoti prieš, ir tokiu budu įnešimas nupultų.

Sufragistės tikisi šį sykį laimėti. Jos žada dėt visas pastangas, kad laimėjus. Jei tas priedas prie S. V. konstitucijos pereis, tai visos S. V. moters pilietės galės dalyvaut rinkimuose ir buti renkamos į valdzios įstaigas.

PRAKILNI MEILĖ

Bet pasveikus Aliošai, atsikėlus, nieko nepasigerina. Vandutė užsigulusi ant kiekvieno žingsnio, širdį ant jo padėjusi, akis įsmeigus, —kad tik jam, kad tik Aliošai gerai būtų, taikina.

Visas namų ukis, visi pirkiniai ant tarnaitės rankų. Onytė apleista, viena. O tas Kubutis, taip mylimas, rodos kažki kur dingęs, jo nėra ir nesirupina juomi, sveikas ar ne, pavargęs ar susirupinęs, Vandutei a nė botais.

Visuomet rupinosi Kubučio darbais, paėmė Aliošą tik dėl rašymo, palengvinti Kubučiu darbą. Dabar Alioša nė į rankas nepaima nėkokio rašymo. Jei Jokubas pamini daug turįs rašymo, Vandutė tuoj užsišoka:

—Kubuti, turėk tų širdį, neapsunkink to vaiko, jis nesveikas, matai koks išblyškęs... o tiek darbuojasi su savo lekcijomis...

Jokubas nekantrauja, norėtų pykti, bet Vandutė savo gera širdim jo apmaudą atlaidina.

—Tegul sau—pamano,—nepaisau... Pamatysiu toliau.

Belaukiant toliau, dar didžiau naminiai santykiai Burbų blogėja. Per pietus ar vakarienę, Vandutė tik su Alioša rokuojasi, įjėdu tik kvatoja, prieš viens kitą dantis rodo; į Jokubą nė skersoms, rodos jo čia nebutų.

Vakare gulti rengiant Vandutė bėga pas Aliošą, apklostos, aptupinėja, ant labanakties nubučiuoja. Rytmetį tuoj iš lovos pašokusi, stačiai pas Aliošą.

—Ar gerai išmiegojęs, gal ko reikia, ko nori pusryčiui?

Jokubas matosi per Vandutę apleistas, širdis jam plyšta, kad tas šašas į jų tarpą įlindo; sau vienas aimanuoja:

—Kur dingto tos laimingos dieneles, kuomet rodos vandens lašelis tarpe mudviejų neperbėgo.... Kiek tos kalbos, kiek

širdingumo, pasvajojimų, pasitarimų... Visos mažiausios mintys viens antram buvo atveriamos, pasakojamos... Tiek to viso nebutų gaila, kad bent į žmogų savęs vertą būtų išispytrėjusi... Dabar, į tokį išpėpėlį, kvailį, šlamštą, į šašlavyno ištrauką... net sarmata pamislyti... Tokia prakilni, tokia išmintinga, išlavinta; taip nusizeminti, taip žemai nupulti, su tokiu palkusu brostvautis... Negana, manęs nebepaiso... Na, turbūt nebemyli... bet savęs nė kiek nebeguodoja. Turbut atsibos, nusikratys savo klaidas... Negal buti, kad neišmanytų blogai daranti...

Vienas sau Jokubas dejuoja, bėdavoja, sykiu labai bijosi, kad neprasiplėstų tarpe svetimų tokie naminiai santykiai. Griaužiasi tik savyje, bijosi žodį kam prasiatiti, dreba, kad kas iš šalies nepastebėtų... O čia Vandutės toks pasielgimas kaskart darosi drąsesnis, suvisu jau atvirai.

Vasarą ant balkono, dieną Vandutė Aliošos galvą prie krutinės priglaudusi, apsikabinusi, tik glosto, tik bučiuoja... Pasi-vaikščioti Aliošą vedasi... savo sunumi ji vadina, o jis ją Mamaša.

Kuomet namie, kambariuose—nuo viens kito nė žingsnio. Jei salione,—abudu greita, o ne, tai Vandutė Aliošos kambarėlyj, susiglaudę galvas, vieną knygą skaito, nosis susikišę, taip sau rokuojasi..

Onytei nevalia į Aliošos kambarį eiti. Sykį norėjo pas mamą įeiti, bet mama nusuko jai ausį už lindimą ir išmetė pro duris; ta verkdamą bėga, skundžiasi tėvui, kruviną ausį rodo...

Jokubui apmaudas ir skausmas širdį graužia, užsideda sau griežtai apsieiti, rimtai reikalauja nuo Aliošos, kad Onytei lekcijas duotų, į gimnaziją taisytų.

Alioša paėmęs Onutę mokinti, tik stumdo, tik kolioja: tu šiokia vėpla, tokia ištižėle, kvaila... Vieton lekcijos, tik barnis,

koliojimas... Onytės ašaros... nes ir ta nenori Aliošos koliojimų užsileisti... Vandutė įsikūsi į jų tarpą, tuoj Onytę pakaltina:

—Tu Onyte, negera mergaitė,—šaukia. —Nesimokini, neklausai Aliošos, ginčijies... eik gulti... Tuom ir užsibaigia Onytės lekcijos.

Jokubas nebetekdamas kantrybės ima Vandutei iškalbinėti, aiškinti:

—Tu mano širdele, mano žvaigždute! Kodel tu taip elgiesi su tuom vaikėzu? Kame tavo protas? Aš tave taip augštai statau, taip gerbiu, guodoju ir myliu, o tu man tokį širdies skausmą užduodi... juk aš ne stuobris, ne iš medžio ištašytas... Tavo pasielgimas kaip peiliais man širdį raizo... kad aš tavęs nemylėčiau, gal man nebutų taip skaudu...

—Kubai, Kubai!—perkerta Vandutė,—kam tu taip tragiškai viską imi? Argi nepažįsti prakilnios meilės?.. Aš jį studijuoju. Aš jį myliu kaip tikrą savo vaiką, tikra prakilnia meile, tik kaip vaiką... nes už savo paėmiau, o vaikui vis tik reikia nors vienam širdį parodyti... tu jo nemyli, aš nemylėsiu, kaip jis jausis,—svetimas, nekenčia mas...

—Kas čia do meilė, kame čia prakilnumas?—šokosi Jokubas.—Koks čia vaikas? Aštuoniolikos metų bernas... Nieko nereiškia, kad jis nususęs, mažo augumo, bet metais pribrendęs... Negana, ištraukėm iš vargo, priglaudėm... dagi taip lėpinti, kaip tu, mylėti, užsigulus seilioti, laižyti tau neišpuola... Tik pati nusizemini prieš tokį paršelį... man jis šlykštus... sugadysi, ištvirkysi... O kas man skaudžiausia,—apsikeldysi kalbomis... svietas mato, neužiūsi akių niekam... tarnaite... Onytė, kudikis, ir ta supranta nepadorumą... nebučiuokis, nemyluokis nuolatos... nėkoks jis tavo vaikas. Gana mes jam gero darome, dagi savo gerą vardą gali del jo prarasti... aš jį turiu išvaryti...

—Gal aš ir klystu Kubuti!—prisiduoda Vandutė,—gal negerai elgiuosi... bet meilė mano prakilni... Nebebus daugiau to, kaip

tu nori Kubuti, taip bus toliau, tik nemėgink Aliošą išvaryti...

Šiandien Vandutė prizada pasitaisyti, bet rytoj vėl tiek-pat. Jokubas eina iš darbo svajodamas, atsimindamas praeitus laikus; kaip Vandutė išskėstomis rankomis jo laukė, įleidusi pro duris mylavo, bučiavo... Dabar tas ruskutis jo vietoje pas Vandutę...—Kailis pasikratė, apmaudas pašoko, net dantimis sutratino... Bet vakar prizadėjo, dabar bus jau kitaip... Svajodamas paspaudė skambutį ir drebančia širdim laukia kas įleis?...—Kad taip Vandutė, štai butų laimė!

Atidaro duris tarnaitė. Jokubui, rodos, šaltas vanduo šliukšt, per visą kuną...

—Kame poni?...—nejučiomis paklausė.

—Ogi namie,—keistai nusišypsojusi tarnaitė atsakė, rodos sakytų:—Lyg nežinai, kad su Alioša.

Nusimetęs ploščių, Jokubas žiuri: salione fotelėj sėdi Vandutė, prie šalies Alioša prisiglaudęs jai prie krutinės, iš antros pusės Onytė, bet nepriglausta, iš šalies tik stebisi ir kalbos klausosi. Pamačiusi tėvą ji viena tik pribėgo pasisveikinti.

—Štai tau vakarykšti prizadai!—atsiduso Jokubas. Rankos, kojos jam dreba, galva karščiu dega. Per pietus negali kąsnio nuryti. Vandutė tyli, tik akis įsmėigusi į Aliošą, žiuri, kad jis valgytų, o kad Jokubas nevalgo, rodos, ji nemato.

Kaip Jokubas nevalgo ar nešneka, visas Vandutės prijautimas jai šaltai paklausia:

—Kas tau Kubuti, galvą skauda?—Tas nutyli, ant to ir pasibaigia kalba.

Tokie naminiai Burbų šeimyniški santykiai tęsiasi ir tęsiasi. Vandutė su Alioša romansuoja, myluojasi. Alioša iš pradžios vis guodėsi, dejavo, kad niekas nemyli, toks nelaimingas, bet paskui prakvašo, pradrišo, prie savo mamašos prisiglaudęs. Kuomet namie—žingsnis į žingsnį sekiojasi. O užėjus smagumui, pagrobęs Mamašą apsuka, prisispaudžia, arba pagrobęs jos rankas karštai bučiuoja. Knygos nė į rankas, sa-

kosi neturįs laiko skaityti, reikia mokintis ir Mamaša padeda jam lekcijas atkartoti. Visas Aliošos darbas: po kelis lakštus popieros Jokubui perrašo, jei tas prispiria, o ne, tai ir to nerašo.

Taip lepinamas Alioša išponėjo, partarnavimo sau reikalauja, geresnio valgio geidauja... Tarnaitė pradeda jo nekęsti, išmėtinėti jo drąsumą ir pasielgimą su Mamaša...

—Kodel aš negaliu jos mylėti?—ginčijasi Alioša.—Niekas mane nemyli kaip tik ji viena ir man reikia ją mylėti. Aš ne kvailas, žinau kaip turiu su kuom elgtis. Tiek man gero daro... (Toliau bus) Žemaitė.

MOTUŠĖS ŠIRDIS.

Padainuosiu jums daineles,
Ką motušė man dainavo,
Kad aš buvau dar mažutis,
Kad ant rankų ji liuliavo.
Aš tas dainas nepamiršiu,
Kol atgulsiu aš į grabą,—
Jos malonios, taip širdingos,
Kasdien ausyse man skamba.

“Oi čiučiu, tu mano

“Mielasis mažuti,

“Tu džiaugsmas, troškimas,

“Manosios širdies.

“Mano gyvenimo

“Tu vilties žvaigždutė.

Bučiaavo ji, glaudė

Karštai prie širdies.

Per ilgas dienų-dieneles,

Ji daineles man dainavo,

Daug naktelių nemiegojo,

Lopšyje mane siubavo,

Kad aš augau, ji maloniai,

Nuoširdžiai mane dabojo.

Kur aš žaidžiau ar bėgiojau,

Akimis mane sekiojo.

“Oi augkie, bujokie,

“Tu mano mažuti,

“Užaugkie tu didis,

“Į vyrus subrėsk.

“Esi man brangesnis,

“Už dangaus žvaigždutę.

Priglaudus mylavo

Karštai prie širdies.

Nepamiršiu aš tas dainas;

Jos taip mielos man, malonios.

Matau jose meilės jausmą,

Širdį motušės savosios.

Žinau, kaip mane auklėjo,

Laimės man karštai ji troško,

Daug ji vargo iškentėjo,—

Teikė man motušės mokslą.

Oi miela motušė,

Kad taip aš galėčiau

Pas tave dar sykį

Nuskristi, nuplaukti,

Aš rankas tavąsias

Karštai išbučiuočiau.

Tu esi del manęs

Už viską brangesnė.

Keršto Širdis.

ŠALIN PRISPAUDĖJAI.

(Škiriu Lietuvos draugams).

Lietuva brangi! buk laisva!

Šalis skriaudžiamųjų iš grabo pakilkie.

Argi tau lemta būti pavergta,

Sunkusis jungas per amžius vilkti.

Per ilgus amžius didžturčiai kankino,

Tavo sunam rankas jie pančiais rakino.

Bet jau šiandieną, tėvynės sunęs,

Rankas suneria, dirba kaip vienas.

Kad tik tėvynė laisva paliktų,

Kad prispaudėjų nė vieno neliktų,

Kad laisvė, laimė viešpatautų,

Kad darbo žmonelių didžturčiai

nespaustų.

Bet randas daugybė juodvarnių-tranų,

Kurie krankia ant kapo tėvynės sunų.

Jiems laisvės žodis, visad baisus yra

Ir linksma jiems daros, kad ašaros

byra.

Saulei prašvitus, ukai pranyks,

Juodvarniai-tranai į urvus sulįs.

Tada Lietuva laisva paliks,

Ir jos sunam nuo rankų retėžiai

nukris.

Švintukas.

Visiems Prieinama Mokykla

Al. Margeris.

LEKCIJA III.

Fyziškoji ir chemiškoji substancijų permainos.

Mes kasdien matome, jog viskas vienval mainosi, keičiasi. Kiekvienas, rodos, žinome, kad vasarą viskas kitaip išsiziuri, negu žiemą. Vanduo sušala ir ažuot vandens mes matome ledą. Lietus nukrinta pavidale sniego, vadinasi, ažuot lietaus mes turime sniegą. Medžiai, laukai nėra pasipuošę žalumais, bet baltu sniegu.

Juk tai yra aiškios daiktų permainos, ar ne?

Arba štai; mes uždedame puodą vandens ant ugnies, jeigu tik nepasaugojame, užmirštame, tai ne tik visas vanduo išgaruoja, bet ir puodas, kaip mes sakome, „pridega“. Arba ve, įdedame arbaton ar kavon cukraus, jis ištirpsta. Mes nematome ten cukraus, bet žinome, kad jis yra tenai, nes gerdami jaučiame saldumą. Arba vėl; iš grūdų padarome miltus, iš gabalo medžio padarome šipulius ir tt.

Reiškia, kad mes galime permainyti kunus, vadinasi, suteikti jiems kitoki pavidalą. Ir šitokios permainos yra vadinamos fiziškomis permainomis. Tokios substancijų permainos, matote, nepaliečia jų natūros, neigi sunaikina pamatines ar chemiškas ypatybes. Permaino tiktai fiziškas substancijų (sudėtinių) ypatybes, tai ir viskas. Štai kad ir vanduo, sušala į ledą. Ledas visai kitaip išrodo, bet sutarpinkime ledą,—ir gausime tą patį vandenį, ką pirma turėjome. Prie karščio galime permainyti vandenį į garus, bet prie vėsesnės atmosferos (oro) vėl jis pavirs vandeniu. Kunas, kaip matome, vis tas pats, tik jo išvaizda tapo laikinai permainyta. Tas pats ir su kitais daiktais. Juk paimkime šmotuką cukraus ir sutrinkime jį į mažiausius šmotukus. Jo išvaizda persimaino: pirmiau buvo šmotukas, o dabar jau tik miltai. Bet pa-

imkime tuos miltelius burnon, tuoj suprasi-me, kad tai yra cukrus, vadinasi, kaip buvo saldus kunas, taip ir yra. Ištarpinkime cukrų vandenį, reiškia išdalinkime jį į dar mažesnes daleles,—tokias daleles, kurių mes visai negalime matyti. Gerkime vandenį,—nugi saldu; vadinasi, cukrus ten yra; jo pamatinės ypatybės nepermainytos. Paimkime pagalį ir perlaužkime pusiau; ažuot ilgo pagalio bus du trumpi pagaliai. Medžio gabalas permainė savo pavidalą, bet jo sudėtiniai pasiliko tie patys, kaip buvę. Sukapokime tuos pagalius į mažiausius trupinėlius, ir tai jeigu tik jie neužsidegs, tai jie nepermainys savo chemiškųjų ypatybių.

Matome iš šitų pavyzdžių, kad 1) sušaldydami vandenį į ledą ir paskui vėl sutarpindami, 2) paversdami vandenį garais ir paskui vėl vandeniu, 3) sutrindami ir ištarpindami cukrų vandenį, 4) sulaužydami medžio gabalą į labai mažus šmotelius,—neperkeitėme šių kunų chemiškųjų ypatybių, reiškia, jų sudėtiniai pasiliko tie patys, kaip ir pirmiaus.

Čia kalbėjome apie fiziškas kunų permainas, dabar pašnekėsime apie chemiškas.

Paimkime kad ir tą patį vandenį, kurį pirma sušaldėme į ledą ir vėl sutarpinome į vandenį, arba pavertėme į garą ir vėl į vandenį. Pavartokime ščia taip vadinamą elektralizavimo procesą (veikmę) vandens permainymui. Na, ir kągi mes apturėsime? Nugi, vieton vandens mes gausime du skirtingus gazus bei dujas. Paimkime cukraus šmotuką ir, įdėję tam tikron stiklinėn, kaitinkime. Kas pasidarys? Pirmiausiai cukrus pavirs į skystą kuną, gi kiek vėliaus, jeigu daugiau kaitinsime, pavirs į nedėgulį (medinę anglį). Žiurėkime į tą nedėgulį ir ragaukime jį, nei jis panešės į cukrų, nei jis bus saldus. Paimkime medžio gabalą ir

sudeginkime; vieton medžio apturėsime žiupsnį pelenų.

Iš šitų pavyzdžių matome, kad 1) permainingas vandens į du skirtingus gazus, 2) cukraus į anglį, 3) medžio į pelenus,—reiškia, kad šitų substancijų ne tik paviršutinės ypatybės tapo permaintytos, bet ir patatinės. Ir šitoksai substancijų perkeitimas yra paprastai vadinamas chemiškąja permaina. (Toliau bus)

Mažas Botaniškas Žodynėlis

P. A. JATULEVIČIUS.

Akyna	Ribes nigrum	Black currant
Akšvita (Žiur. Zyboklė)		
Algė	Veronica tenaceium	Hung. speedwell
Amalasis	Genus Viscum	Mistle-tee
Apušė	Populus tremula	Aspen tree
Blakutė paprasta	Cariander sativum	Coriander
Beržas	Fagus atropinicea	Birch
Budrijonas (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Valerijonas)		
Bijunas (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Pinavija).		
Burnotas	Blitum	Blite
Cedro-uogos	Juniperus virginiana	Cedar berries
„kiniškas	Melia azedarach	Pride of China
Cidonija Japon.	Cydonia Japonica	Japan quince
Cibežolė (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Citvaras).		
Citrinavos sėklos (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Citvaras)		
Cinčiberas aptiek.	Verbena officinalis	Vervain
Cepronėlis (Žiur. Ciobrelis Mot. Bal. N 11, 1918).		
Cinčiberas	Verbena hastata	Vervain
Cyzma (Žiur. Kraujažolė).		
Čertrapė (Žiur. Durnaropė).		
Durnaropė	Atropa belladonna	Deadly nightsh.
„miškinė	Salanum dulcamara	Woody nightsh.
„juodoji	Salanum nigrum	Black nightsh.
Dobilas	Trifolium pratense	Clover
Durnažolė	Datura Stramonium	Jimson weed
Eukoliptas Aust.	Eucalyptus mannifera	Austrian manna
Ežkojis Rusiškas	Echinops Ruthenicus	Russian Globe-thistle
Erškrožė	Rosa	Rose
Eglė balsaminė	Abies balsamea	Balsam-fir
„baltoji	Abies concolor	White-fir
Gajutė (Žiur. Kraujažolė).		
Gasiuokė	Amarilis belladonna	Belladonna lily
Gegužraibė	Orchis maris	Orchid archis
Geltė	Serratula	Saw wort
Geltonpienė	Chelidonium maius	Harned pappy
Judra	Camelina	Basterd flax
Juodmedis ceil.	Diospyros ebum	Ebany-tree Ceyl.
Jonutė	Hypericum perforatum	John's wort
Juodaliksnis	Prinas verticillatis	Black alder
Juonutė auksinė	Hypericum moserianu.	Gold flower
Karklavija	Celastrus scandens	Bitter sweet
Konvalija	Convallaria moialis	Lily of the Valley
Kopustas	Brassica	Cabbage
Kraujažolė	Achillea millefolium	Yarrow
Karpis	Ligustrum vulgare	Prinet
Linai	Linum usitatissimum	Flax
Listnikas (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Citvaras).		

Labelija aitrioji	Labelia urens	Acrid lobelia
„vandeninė	Labelia dartmauna	Water lobelia
Lupynas	Lupinus	Lupine
Melžolė	Genus indigofera	Indigo plant
Merunas	Origanum maiorana	Sweet marjoram
Mėšlungis	Eupharbia helioscopia	Churustaff
Mėta	Menta	Mint
Meldas	Scripus lacustris	Club-rush
Nastarnė	Aster	Star wort
Nasturka	Nasturtium	Indian grass
Nedetka (Žiur. Mot. Bal. N 12, 1918,—Nadatka).		
Našlutė laukinė	Viola canina	Dog violet
Nemiga	Aristolochia clematitis	Birth wort
Ožragė	Trigonella	Common fenu-greek
„paukšpėdė	Trigonella arnithopod.	Bird's foot f. g.
Orarykštė	Iris	Rain-bow flower
„Itališka	Iris Italica	Italian Iris
„rausvoji	Iris Rubricaulis	Red stemmed iris
Puronėlis	Crocus	Autumnal crocus
Purškė	Myrica gale	Sweet gale
Pušis	Pinus	Pine tree
Putinas	Viburnum	Wayfaring tree
Purliai	Caltha	Marsh maregold
Raktažolė	Primula	Palsy wort
Ramonas	Adonis	Peasant's eye
Raudelė	Origanum Vulgare	Wild marjoram
Raukažolė (Žiur. M. B. N 11, 1918,—Gyslapis).		
Reketė	Cakile	Rocket
Saulašara	Deasera Ratundifolia	Sunden
Sauglegrizė	Helianthus annuus	Sunflower
Saulelė	Amaranth	Flowergentle
Saulerožė	Helianthemum	Sun rose
Seiltekė	Achillea ptarmica	Pellitary
Šilingas	Lysimachia nummular.	Money wort
Šilingis	Lemma	Duck weed
Šilojis	Frica	Ling
Šiurė (Žiur. Mot. Bal. N 11, 1918,—Pliušė).		
Sinšėlė	Erigeron	Fleabane
Truklė ilglaпė	Ononis longifolia	Rest harrow
„dožiedė	Ononis picta	long leaved R.-h. painted-fl.
„smaillapė	Ononis cuspidata	R.-h. painted-lea.
„trumpaziedė	Ononis breviflora	R.-h. short-flow.
Trepulė	Briza	Quaking grass
Uosis amerik.	Fraxinus americana	American ash
„Europinis	Fraxinus excelsior	European ash
„Svyruoklis	Fraxinus pendula	Weeping ash
„žieduolis	Fraxinus ornus	Flowering ash
Undpapartis cin.	Osmunda Cinnamomea	Cinnamon fern
Verionė vanden.	Veronica anagallis	Water speedwell
Valerijonas am.	Cypridium pubescen.	Am. Valerian
Vikis	Vicia sativa	Vetchling
Vengrykštis	Palypodium vulgare	Polypody
Vanilė	Vanilla Planifolia	Vanilla
Zemgrindė	Pantederia	Pickered weed
Zemriešutis	Lathyrus tuberosus	Chich ling
Žiaudma	Asperula	Squincany
Židuoklė	Leuconim vernum	Snowflake
Žibaklė	Euphrasia officinalis	eye bright

(Toliau bus)

Kartą susitikęs „intelligentišką“ socialistą užklausu: „Ar draugas skaitote „Moterų Balsą“? — Et, ką čia užsiimi su bobų laikraščiais, bene jame gero kas gali buti“,—gavau atsakymą. Nieko aš jam neatsakiau. Mat, jisai mokinosi mokykloj, aš gi „svet-šapėj“, vadinasi, „bezgramotnas“ ir todėl tylėk!

Il-zis.

KORESPONDENCIJOS

LAWRENCE, MASS.

Iš Lawrence'o streiko judėjimo.

Keletas savaičių atgal Lawrence'o darbininkai pradėjo rengtis prie streiko ir organizuotis į uniiją, vadinamą "United Textile Workers of America". Ta uniija pradėjo skelbti šitą streiką, nors kai-kurie fabrikantai reikalavimus išpildė. Reikalaujama buvo tik 48 val. į savaitę darbo. Bet subruzdavo įvairios tautos ir tautelės šaukti susirinkimus ir išrinko delegatus, sudarė Centralinį Komitetą ir permainė unijos reikalavimus; pareikalavo netik 48 val. darbo į savaitę, bet ir tos pačios mokesties. Tai reiškia 48 val. darbo dienos, o mokesties už 54 val. arba 12 ir pusė cento ant dolerio.

Vasario 3 d. š. m. išėjo į streiką apie 35,000 Lawrence'o audinyčių darbininkų. Į tą sunkią kovą su kapitalistais už geresnio gyvenimo ir didesnio duonos kąsnio, darbininkai ikišiol labai ramiai laikosi, pilni energijos ir tikisi laimėti kovą. Bet kapitalistai su valdžia kitaip elgiasi su darbininkais. Gal da nėra buvę tokio žiauraus elgimosi Mass. valstijos istorijoje, kaip kad dabar. Kapitalistai prisiamdė daugybes visokių avlkatų, "bomų", kurie iš pirmos dienos streiko pradėjo daužyti darbininkams galvas, nežiurint, kad darbininkai ir ramiai laikosi, nieko neužkabinėja.

Kitų tautų darbininkai yra gerai susiorganizavę, išskyrus airius ir Kanados prancuzus, kurie daugiausia eina skebauti. Policija jiems padeda apsisaugoti einant į dirbtuvę. Kitus atsiveža ir parveža trokais. Policija taipgi prisiamdė visokių kumelpalaiškių ir jodinėja gatvėm ir šaligatviais, daužydami darbininkams galvas buožėmis. Bet nežiurint to viso prie streikierių vis prisideda daugiau ir daugiau darbininkų.

Tankiai laikoma mitingai įvairių tautų. Keletas buvo masinių mitingų miesto sodne, kur susirinko keliolika tukstančių dar-

bininkų ir visi pasiryžo laikytis ilgai, kad laimėti kovą su kapitalu. Lietuvių taipgi tankiai buna mitingai su prakalbomis. Kalba vietiniai draugai: M. K. Bolys ir Z. Jankauskas. Susirinkime 5 d. vasario streiko komitetas išdavė raportą iš streiko bėgio. Paaiškino, kad pirmiau buvo gavę leidimą nuo miesto valdžios laikyti demonstraciją, bet vėliau sulaukė vienas aldermanų, kuris yra pats nepilietis, o pateko į aldermanus. Jis sakė, kad čia vaikščios nepiliečiai, o visi ateiviai. Lietuviai savo susirinkime išnešė protesto rezoliuciją, kad nepilietis pasitrauktų iš valdžios ir reikalauta, kad valdžia sustabdytų savo policiją, kuri jodinėja šaligatviais ir mindžioja vaikščiojančias moteris ir vaikus.

Vasario 6 d. 2 val. po pietų buvo masinis mitingas miesto sodne. Įvairių tautų kalbėtojai aiškino apie streiko dalykus. Lietuviškai kalbėjo d. M. K. Bolys. Labai patenkino publiką. Buvo girdėtis šauksmai: "Lai gyvuoja darbininkai", "lai gyvuoja bolševizmas".

Atvyko į Lawrence airių streiko vadas James Larkin. Gal pasiseks suorganizuoti tuos tamsius fanatikus airius, iš kurių daugiausia randasi skebų.

Suklaidinimui darbininkų daug pasidarbuoja kunigėliai, ragindami visus savo parapijonus eiti skebauti, ba kitaip neduosią išrišimo. Žinoma, tie, nenorėdami savo dušelės atiduoti "peklon" velniam ant pusryčių, kai-kurie paklausė ir eina dirbti. Vistiek nepaisant to viso, tikimės streiką laimėti, tik reikia laikytis vienybėj, o vienybė tai galybė.

Streikierių rep. M. B.

LAWRENCE, MASS.

Vasario 16 d. L.M.P.S. 8 kuopai kalbėjo d. S. Michelsonas iš So. Bostono. Publikos atsilankė daug. Kalbėtojas kalbėjo apie moterų padėjimą. Kalbant apie kun-

Skripkos ir jo buvusios gospadinės santykius, mūsų senos parapijonkos sukėlė lermą, kad net prisiėjo išmesti iš svetainės.

Moterėlės, gana jums tikėti tiems kunigėliams.
E. M. Makienė.

ROSELAND, ILL.

“M. B.” N 2, koresp. iš Roseland, kur sakoma, kad Z. K. privertė kalbėtoją atšaukt LMPS. 25 kp. vakarą,—visai netiesa. Man, kaip to vakaro vedėjui, viskas gerai žinoma. Buvo šitaip:

Kada po pirmos kalbos prasidėjo aukų rinkimas, tai Mockus, pagarsinęs vakarą, ėmė agituot už tveriamą chorą, sakydamas, jog jam tapo pranešta, kad tarpe pačių moterų atsiranda tokių kumučių, kurios priešinasi. Jos mano, kad tik bažnytėlėj giedot galima, o ne dainuot, bet jūs neklausykite tų juodvarnių tarnų ir remkite moteris ir chorą.

Kada jis sugrįžo už scenos, aš jam ėmiau sakyti, kad bereikalingai tu į vietinius dalykus kišiesi, nes jau čia yra mišrus ir moterų choras, ir to choro tvėrimas jas pačias skaldo. Tuo tarpu sugrįžo Z. K. su aukomis ir ji dalyvavo pasikalbėjime, aiškindama apie kuopą.

Tada jis suprato, kad tos, kurios priešinasi,—tai ne dėl šventumo ir kad jis čia bereikalingai įsivėlė į vietinius dalykus. Ir jis, niekieno neprašytas, po antrai kalbai atsiprašė publikos, kad jis bereikalingai įsikišęs į vietinius dalykus, nes kaip girdįs, iš pačių narių, kad tarp jų gimę nesutikimai už tą chorą.

Jūs, sakė jis, vietiniai geriau už mane žinote, ar čia reikia daugiau chorų ar ne, ir prašė, kad kitąsyk jo tokių dalykų agituot neprašytų, nes prakalbą sakyti atvažiuo.

Čia surasta priežastis, kad ji kalbėjo,—turėjo prašyti. Bet aš aiškiai žinau, kad ji neprašė atšaukt nė to choro, o čia jau primetama ir vakaras, ką kalbėtojas visai atšaukdamas nepriminė. Tik jau per daug drąsus šmeižtas.
M. Bacevičius.

FITCHBURG, MASS.

Sausio 4 d. LMPS. 34 kp. surengė šokių, kurie pavyko gana puikiai. Buvo atvažiuo keletas dainininkų iš Worcesterio, kurie puikiai sudainavo keletą dainelių.

Sausio 4 d., 1919, persiskyrė su šiuo pasauliu d. A. Prakapytė-Pšalgauskienė, pasirgus apie porą savaikių influenza. Turėjo 29 metus amžiaus, buvo laisvų pažiūrų moteris ir prigulėjo prie Liet. Jaunuomenės Draugijos ir prie LMPS. 34 kuopos. LMPS. 34 kuopa nupirko jai gyvų gėlių vainiką. Ji paliko dideliu nuliudime sunelį 9 metų, dukrelę 4 metų ir vyrą.

Saus. 12 d. LMPS. 34 k. surengė prakalbas. Kalbėjo J. Neviackas. Kalbėtojas savo užduotį atliko gana puikiai. Publikos buvo pilna svetainė ir užsilaikė labai ramiai. Prie LMPS. 34 kp. prisirašė 7 naujos narės. Aukų surinkta padengimui lėšų \$4.18.

Geistina butų, kad ir toliau nenuilstančiai darbuotųsi darbininkų gerovei.

O. Samulenienė.

GARDNER, MASS.

Sausio 12 d. 1919 m. LMPS. 50 kp. surengtame masiniame mitinge išnešta protesto rezoliucija, kuri bus pasiųsta prezidentui Wilsonui.

9 d. vas. ta rezoliucija buvo perskaityta kuopos susirinkime ir didžiama balsų nutarta, kad LMPS. centro komitetas pasiųstų ją prezidentui, jeigu didžiama kuopų tam pritars (Šitokių dalykų neleidžiama referendumui. Kiekviena kuopa gali pati savo rezoliuciją pasiųst ten, kur yra nutarta, o ne centro komitetas. Red.).

Rezoliucija: Liet. Mot. Progr. S. 50 kp. susirinkimas reikalauja paliuosavimo visų politiškių kalinių, kaip tai: Louis Frainos, Rose Pastor Stokes, William Haywood, T. Mooney, Eugene V. Debs, J. V. Stilsono ir J. Šukio ir visų kitų draugų, kurie yra nuteisti ir teisiami, kad butų paliuosuoti. Jeigu šitie vadovai nebus paliuosuoti federalės valdžios, tai 4 d. liepos 1919 m. turi but apskelbta generalis streikas.

2. Mes darbininkai taip-pat atkreipiame prezidento Wilsono atydžią į tai, kad tukstančiai darbininkų yra paleidžiama iš dirbtuvių, o kurie pasilieka dirbti, tiems numušama algos, o maisto kainos nenumažinamos. Mes darbininkės protestuojame prieš tokias gyvenimo sąlygas ir reikalaujame, kad jos būtų pagerintos kuogreičiausia.

3. Mes darbininkės reikalaujame, kad, karei pasibaigus, būtų atidaryta keliai išvažiavimo ir įvažiavimo Jungtinėse Valst.
E. P. Linkevičienė.

KENSINGTON, ILL.

“Mot. Balso” N 2 tilpo korespondencija iš Roseland, Ill., kaltinanti Z. Klibienę. Aš jos neteisinsiu, nes nežinau jos kaltės. Tik ji ten paliečia neseniai susitvėrusią L. M. P. S. 67 kuopą ir jos tvėrėjas, todėl esu priversta nurodyti visuomenei, kaip yra neteisingi primetimai LMPS 67 kuopai. Nuo pat 67 k. susitvėrimo pradėjo šmeižti ją kokia tai “Dvasia”, atstovaudama 25 kuopą per “Naujienas”, bet pastarosioms atsiskius, pagalios, tarpint šmeižtus, dabar atėjo į “Moterų Balsą” su savo šmeižimais, kad suklaidinus kairiosios pusės žmones, kurie remia LMPS. 67 kuopą, primesdama LMPS. 67 kp. “Naujienas” ir jų visą štabą, buk jų tuli lyderiai pagelbėjo sutverti naująją 67 kuopą. Man vis keistai išrodo, iš kur toji narė žino, kad LMPS. 67 kp. susitvėrė per “Naujienų” štabo pagelbą ir jų veidmainių lizdo lyderius, kaip ji juos vadina. Turbut susapnavo tokį sapną, o pasakui parašė į laikraštį. Tiek turiu pasakyti, kad LMPS. 67 kp. nepriklauso prie “Naujienų” bendrovės.

Narė sako, negalinti įsivaizdinti, kodėl susitvėrė naujoji LMPS. 67 kuopa. — Ji susitvėrė Kensingtone, šale Roselando. Mat, čia gyvena nemažas burelis lietuvių ir randasi daug moterų, kurios myli priklausyti prie LMPS., bet dėl kokių ten priežasčių nesirašė prie 25 kuopos, o buvo pageidaujama sutverti antrą kuopą Kensingtone.

Mes tą padarėme, duodamos daugiau progos moterims priklausyti prie LMPS. Ar jau aišku?

Toliau Narė sako, kad ten 2 kuopos negali gyvuoti. Draugės! Eikime tik prie tikrojo darbo ir nustokim tuos užsivarinėjimus vienos ant kitų, o tuomet vietos užteks abiem kuopom ir galės gerai gyvuoti. Tokiais šmeižimais, bei veidmainiavimais nepagerinsime ateities ir organizacijos, o tik nupuldysim ją, nes žmonės piktinasi iš to. O kaip jūs, draugės, vis sakote, kad L. M. P. S. 67 kp. susitvėrė kenkti LMPS. 25 kuopai, bet nepasakot, kaip ji kenkia. Juk 67 kuopa vakarų ir prakalbų nerengia sykiu ir susirinkimų nelaiko sykiu su 25 kuopa, tai kas gali kenkti? O jei į 67 kp. rašosi narės iš Roselando, tai tas nėra kenkimu, nes 25 kp. jau seniai gyvuoja ir šios apielinkės moters ją gerai žinojo, o jei jos nesirašė, tai ne 67 kp. kaltė, bet 25 kp. ir jos narių nedraugiškumas.

Draugės! Turėkite daugiau draugiškumo su vietinėm progresyviškom draugijom ir tarp savęs, o tuomet ir jus geriau visi atjaus. O kas dėl to, kad 67 kuopa laiko susirinkimus tuose pačiuose kambariuose (mat čia Kensingtono ir Roselando apie 10 draugijų susidėję palaiko tuos kambarius), tai dėl to nėra jokios bėdos.

Prie to, čia turiu pridurti apie LMPS. 67 kp. veikimą, iš ko skaitytojas galės spręsti ar viršminėta kuopa yra tokia baisi, kaip ją atvaizdina tulos 25 kuopos narės.

Ši kuopa yra dar jauna. Susitvėrė rugsėjo mėn. 1918 m. iš 16 narių. Narėms pasidarė bėdos, iki kovo 1 d. 1919 m. kuopa išaugo iki 28 narių. Gruodžio 9 d. 1918 m. tapo nutarta įsteigti vaikų draugijėlė vardu “Ateities Žiedas”. Bė to, kuopa nutarė surengti teatrą ir balių, kurio pelnas bus skiriamas vaikų mokyklėlei. Į 3 mėnesius laiko kuopa pardavė 75 egzempliorius “Moterų Balso”. Aš manau, ji nenustos savo darbą variusi ir ant toliau.

Gruodžio 15 d. 1918 m. surengė prelekcijas apie sveikatą. Sausio 12 d. įvyko

kuopos vakaras ir vietos publika lankėsi, remdama ją. 26 d. sausio suorganizuota vaikų draugijėlė "Ateities Žiedas", į kurią įsirašė 22 vaikučiai, bet pradėjus mokyti, pasidaugino iki 38 vaikų. Vas. 1 d. buvo dainų ir žaislių lekcija. Mokytoja yra tos pačios kuopos narė d. F. Bruškaitė. Vas. 2 d. buvo pirmą lekcija lietuvių rašybos, skaitymo ir kalbos; mokytojas K. J. Baronas.

Dabar šios apielinkės progresyviškesni gyventojai nudžiugo sulaukę seniai laukiamos vaikų draugijelės ir jos mokyklos, nes nebereikšią leisti į bažnytinę mokyklą.

LMPS 67 kuopos vardu atsišaukiu į Kensingtono ir apielinkės lietuvių moteris ir kviečiu kuoskaitlingiausia rašytis prie LMPS. 67 kuopos. Matot sesutės, kad į kitus nėra ko žiūrėti, bet griebkimės pačios už darbo, o tuomet nuveiksime ką-nors.

LMPS. 67 kp. org. J. Valienė.

ROSELAND, ILL.

"Mot. Balso" N 2 tilpo iš Roselando korespondencija, kurioje 25 kp. narės prirašė daug nesąmonių. Ten daugiausia kalbama apie Z. Klibienę. Be abejo pati Z. Klibienė galės prirodyti savo nekaltumą, kas dėl kuopos griovimo, jei tik ji norės. Bet be to, ten kliudoma ir dar tos 4 narės, kurias buk ji prikalbinus prie kuopos griovimo. Čia turiu pasakyti, jog tai netiesa, tai tuščias prasimanymas ir šmeižtas. Tiesa jūs prašalint be Z. Klibienės, dar 4 nares visai be prirodymo jokios kaltės ir norėjot net visai iš Susivienijimo jas prašalinti, bet jums tas nepasisekė. Teisybė visgi ėmė viršų. Bet prašalinus jas iš 25 kp., jūs savo tikslą atsiekėt tą pačią dieną, kada mus prašalint: tuojaus nutarėt net 2 "Naujiečių" šėrus paimti ir nesisarmatijot perkeisti kuopos nutarimą, pagal kurį baliaus pelnas reikėjo skirti Rusijos revoliucijos rėmimui,—\$75 su centais, jūs atidavėt "Laisvės" fondui. Jūs trukšmą darėte, kad senoji izdininkė neišdavė pinigų be mitingo kuogreičiausia pasiūsti į tą fondą ir "Naujienoms" šėrus, kad turėtumėt gerą

progą per "Naujienas" šmeižti tas išbrauktas nares. Na ir šmeižėt, kiek tik jums patiko. Žinoma, mus neprašalinus, jūs negalėjot tuos pinigus atiduoti "Laisvės" fondui, kuomet yra reikalingesnis LSS. Aps. F-das. Kuomet buvo duota įnešimas, kad paaukauti iš izdo \$15 ir įteikti d. Petrikienei, kuri turėjo čia tuo laiku prakalbas ir rinko pinigus tam tikslui, tai jūs nusijuokėt ir pasakėt, jog nebus iš ko palaikyt choro, kurį nutarėt tą patį susirinkimą sutvert, nors pinigų izde buvo apie \$300. Įvykus d. K. Petrikienei prakalboms ir mažai surinkus aukų, d. Petrikienei pareikalavo iš kuopos, kad paskirtų \$10.

Argi mums draugės nesarmata, kad mes nesuprantame savo reikalų.

Dabar, susitvėrus 67-tai kuopai, 25 kp. neduoda ramumo nei Pild. K-tui, nei III Rajonui, ir kelia trukšmą, buk čia negali gyvuoti 2 kuopos, bet nepasako delko negali gyvuoti. Ar narių truksta, ar ko kito. Rodos narių turim pakankamai abi kuopos, tik dirbkim santaikoj ir nekenkim viena kitai. Aš turiu pasakyti, kad 67 kuopai susitvėrus, labai sekasi apšvietą platinti tarp tamsesnių mūsų sesučių, ir jinau geriau moka prie jų prieiti, negu 25 kuopa. Sutvėrus prie 67 kuopos vaikų draugijėlę vardu "Ateities Žiedas, kuopa pradėjo sparčiai augti. Kiekvienam susirinkime prisirašo net po keles nares ir džiaugiasi motinos, jog jų vaikučiai turi progą pasimokinti gražių žaidimų ir lietuviškos rašybos. Prie pirmos progos surengsime kokią-nors pramogą naudai vienintėlio mūsų vadovo "Moterų Balso". Bereikalo 25 kp. narės intaria mus ir prilygina prie išdavikų lizdo. Mes tuomi nenusigąsim ir galim prirodyti, kas tam daugiau prijaučia ar 67 kp. ar 25 kp. Pirmoji neturi nė šėrų, nė nepriklauso prie "Darbininkų Tarybos", gi 25 kp. pilnai tam pritaria. Kuomet buvo III Rajono konferencija, tai 25 kp. delegatės pilnai tam pritarė, kad neatsimesti nuo "Darbininkų Tarybos", kuomet kilo klausimas atsimesti visam rajonui.

Taigi draugės, vieton užsipuldinėti ne-
teisingai, geriaus veiktume santaikoj, nes
visvien del to pačio Susivienijimo veikiame
ir stengkimės kuodaugiausia narių pritrauk-
kti į savo kuopas, o ne išbraukti veikles
nares be pamato. 67 kp. Narė.

Redakcijos prierasas:—

Šiuomi užbaigiame tuos ginčus ir dau-
giau tame klausime niekas nebus talpina-
ma "Mot. Balse. Dalykas iš visų pusių aiš-
kus, gaila tik, kad laikas gaišinama gin-
čams, vietoj veikt ką-nors naudingo.

Bandykite draugės susitaikyti ir veikt
santaikoje, kaipo susipratūsios darbininkės.
Dabar tokis svarbus momentas, mes turime
dėt visas pastangas kovai su savo klesos
priešais, su darbininkų klesos išdavikais,
o ne gaišint laiką ir energiją savitarpiniuo-
se ginčiuose.

COLLINSVILLE, ILL.

LMPS. 51 kp. gyvuoja da tik antras
metas. Per tą laiką savo gyvavimo kuopa
surengė du baliu ir vieną pikniką, kurie nu-
sisekė neblogiausia. Iš kuopos izdo aukavom
LSS. Aps. Fondui \$10.00, "Mot. Bals."
\$10.00; pirktą "Laisvės" šėrų už \$10. Bu-
vusio gruodžio 21 d. balius pusė pelno pa-
skirta "Mot. Balso" naudai. Pelno liko
\$28.13, taigi pusė—\$13.57 pasiūsta "M. B."

Malonu butų, kad šiais metais mūsų
draugės da daugiau darbuotūsi, rengdamos
lavinimosi vakarus, prakalbas ir šviesdamos
savo sesutes. Kuopietė.

LMPS. 51 kp. valdyba: org. M. Dau-
jotienė, nut. sekr. Z. Gudeliauskienė, izd.
M. Karpavičienė, fin. sekr. M. A. Stepana-
vičienė, izdo globėjos: J. Povilaitienė ir O.
Tamošaitienė.

Susirinkimai buna kas trečias utarnin-
kas kiekvieno mėnesio Buseko svetainėj.

Sekr. M. A. Stepanavičienė.

BROOKLYN, N. Y.

Sausio 12 d. LMPS. 1 kuopa parengė
draugišką vakarėlį. Svečių atsilankė apie
70. Laike vakarienės buvo trumpas progra-

mas. Po vakarienei svečiai visi linksmai šo-
ko lietuviškus šokius ir visas vakarėlis la-
bai buvo linksmas ir draugiškas. Kuopos
narės buvo apsirengusios baltom jekutėm
su raudonais ženkleliais, Pavyko gerai.

Vasario 16 d. įvyko teatras ir balius.
Buvo sulošta vieno veiksmo komedija "Kur-
čias Žentas". Viskas pavyko labai gerai.
Publikos susirinko labai daug ir visi labai
draugiškai ir linksmai laiką praleido. Pel-
no liko \$36.85. Publika liko patenkinta.

Korespondentė.

ST. CLAIR, PA.

Smagu mums pranešti, kad ir mūsų
meistelyj gyvuoja LMPS. kuopa iš 8 narių.
Toliaus tikimės ateis daugiau draugių prie
mus. Draugės! darbuokimės ir toliau sto-
damos į susipratusių darbininkų eiles ir
kovokime pagerinimui darbininkų buvio.
Nenusiminkime, kad tamsios davatkos sa-
vo purvinus žodžius meta ant mūsų. Tai pa-
prastas jų darbas. Ateis laikas, susipras ar-
ba gyvenimo sąlygos privers jas susiprasti.

El. Mikalauskiene.

DONORA, PA.

LMPS. 19 kp. nedaug ką veikė per
1918 metus, nes čia truksta susipratusių
moterų. Pirmiau da buvo daugiau prasila-
vusių moterų, bet tulos išvažiavo kitur,
kitos sugrįžo prie dvasios šventos, tokiu
budu susimąžino kuopos narių skaičius, su-
mažėjo ir veikimas. Pagalios kuopai daug
kenkia ir įvairūs ypatingumai. Rodos, narės
turėtų mest į šalį tuos visus menkos vertės
ypatingumus, o dirbti naudingą darbą dar-
bininkų labui.

Nors mažai ką veikė kuopa, bet vistik
verta pažymėti, kad LMPS. sykiu su LSS.
8 kp. pastatė scenoj veikalą "Karės Nuota-
kos" ir "Dėdė Atvažiavo". Pelnas buvo pa-
skirtas "Moterų Balsui". Sausio 14 d.,
1919, susirinkime nutarta paaukaut "Apsig.
Fondui \$5.00. "Mot. Balsui" paaukauta iš
izdo \$5.00 ir Urbonienė aukavo \$1.00; viso
\$6.00. "Mot. Balso" pavienių num. išplatin-

ta per 1918 m. už \$10.00.

Dabar nutarta mokintis komediją "Prieš vėją nepapusi". LMPS. 19 kp. susirinkimus laiko kiekvieno mėnesio paskutiniį nedėdienį. Kuopos valdyboj šiais metais yra: org. V. Girštavičienė; sekr. M. Andriulienė; izd. K. Urbonienė.

Nieko Nežinanti.

ROCHESTER, N. Y.

Sausio 18 d. d. M. Duseika areštuotas antru sykiu. Reikalaujama daugiau parankos, nes parapijonai vėl įskundė už bolševizmo platinimą. Kaucija pakelta nuo \$3000 iki \$5000. Teismas, sakoma, įvyks gegužės mėn. š. m.

Sausio 19 d. LMPS. 26 kp. surengė prakalbas draugui J. Jukeliui. Kalbėjo temoje "Šeimynos istorija", ir nupiešė vargingą žmonių gyvenimą taip, kad nevienam teko apsiašaroti, o viena moteris net apalpo. Baigiant kalbą d. Jukelis kvietė moteris rašyti prie LMPS. 26 kuopos. Įsirašė kelios naujos narės. Senas Kareivis.

PHILADELPHIA, PA.

LMPS. V. Rajonas surengė prakalbas kovo 9 d. dviejose svetainėse: Muzikališkoj ir Tautiškoj. Kalbėjo d. K. Petrikenė. Pralkalbos pavyko puikiai. Per abi svetaines publikos buvo apie 1100. Literatūros išplatinta už \$60.00 vertės. Publikai matomai prakalbos patiko, nes visą laiką atydziai klausė. Drg. Bekampiui trumpai pakalbėjus, likosi priimtos rezoliucijos, reikalaujančios paliuosuoti politiškus kalinius.

Taip-pat publiką patenkinio mažos mergaitės d. Bulovytė, Griciuniutė su deklamacijomis ir Pranckuniutė, Dočkiutė ir Ručinskiutė su dainomis. Tas paliko puikų įspudį publikai. A. A-tė.

BURLINGTON, N. J.

Kovo 2 d. LSS. 113 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo dd. J. Šukys ir V. Venckunas. Publikos buvo nemažai. Išplatinta daug literatūros.

Taip-pat susitvėrė LMPS. kuopa iš šešių narių. Organizatorė d. Mikalauskiene, sekr. d. Deveikiene ir izdininkė d. Bauzakiene. Reikia tikėtis, kad šioji kuopelė augs narių skaičium, nes prisirašė gana gabios draugės. A. A-tė.

CAMDEN, N. J.

Vasario 23 d. LSS. 215 kp. surengė prakalbas. Kalbėjo d. J. Šukys iš Phila. Publikos susirinko apie šimtą. Drg. Šukys nupiešė dabartinį darbininkų padėjimą ir publikai sutikus likosi priimta protesto rezoliucija prieš deportavimą iš Jungt. Valst. svetimšalių agitatorių.

Deklamavo d. Bulovytė ir vienas vaikutis iš Philadelphijos.

Kadangi buvo susirinkusių ir moterų, tai paagitavus, likosi sutverta LMPS. kuopa iš 12 narių. Organizatorė d. Stinkienė, fin. sekr. d. Burkiene, prot. sekr. d. Audickienė. Linkiu naujai kuopelei nenuilstančiai darbuotis visuomenės labui. Philadelphietė.

AKRON, OHIO.

Vasario 15 ir 16 dd. LSS. 244 kp. surengė prakalbas d. Jukeliui. Publikos atsilankė nemažai. Po prakalbai įsirašė į kuopą 4 nauji nariai. Aukų surinkta Agit. F. dan \$37.00 su centais; už tai publikai reikia tarti ačiu.

Vas. 16 d. "Laisvės" pašalpinė dr. ja statė scenoj veikalą "Salamono Sapnas". Lošimas nors neilgas, bet įspudį padarė ant publikos. Geriausia atliko savo rolę B. Karsokas—kalinio rolėj.

Pas mus vienas dalykas randasi da neuzbaigtas, tai tas, kad tarpe "Keleivio"—"Naujienu" ir susipratusių darbininkų nepadaryta rubėzių,—kaip jie darbininkams tarnauja, taip ir darbininkai jiems turi atsilyginti. Nereikia mums pardavikų darbo žmonių, nereikia išdavikų, social-patriotų ir kontr-revoliucionierių. Šalin visi niekšai, veidmainiai ir darbininkų išdavikai!

Laisvės Kareivis.

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

PILD. KOMITETO TARIMAI.

Lapkr. 24 d. laikytame susirinkime pas d. I. Jakimavičienę dalyvavo šios Pild. K. to narės: M. Stanelienė, E. Bekampienė, I. Jakimavičienė ir M. Baltuškienė.

Tarimas 15. Skaitytas laiškas "M. B." redaktorės, kuriame pranešama, kad yra daug LMPS. reikalų ir šiaip raštų, kurie būtina turi tilpti "M. B." N 12, o vietos mažai, todėl prašo, kad "M. B." N 12 būtų padidintas iki 48 puslapių. Apsvarsčius, nutarta padidinti ir pardavinėti ta pačia kaina, kaip ir paprastai. Šis nutarimas priimta vienbalsiai, tik d. K. Yasinskiūtė balsavo prieš tai, kad būtų pardavinėjamas ta pačia kaina, motyvuodama tuomi, kad tai busianti skriauda Susivienijimui.

16. Nutarta paliuosuoti buvusią administratorę nuo atsakomybės už 85 egz. knygutės "Šeimyna seniau, dabar ir ateityj", kurias pametė vežėjas, veždamas pas naują adm.

17. Nutarta, kad visa LMPS. literatura būtų apdrausta.

18. Kad administratorė pasirupintų gauti kompaniją, kuri užstatytų už ją kauciją, o LMPS. padengs išlaidas, kurios bus padaryta sąryšij su kaucija (tai yra LMPS. I suvažiavimo tarimas ir priimtas referendumu, bet tik delei tulų priezasčių nebuvo gyveniman įvykdintas, todėl tai šis tarimas ir nėra grynai Pild. Kom. tarimu, o tik vykdytas to, kas jau yra nutarta).

Augščiau minėti nutarimai priimti vienbalsiai. Kadangi jie buvo priimti susirinkime, tai ir talpinu, kaipo protokolą, bet tarimus statau iš eilės pagal tilpusius "M. B."

M. Baltuškienė.

19. Kadangi "Amer. Liet. Darb. Taryba" kreipėsi ir į kitas progresyves organizacijas, kviečiant, kad kairioji srovė tarp savęs pasitarusi prisidėtų prie jų darbo, išrenkant nuo kairiosios srovės 7 delegatus,

tai mes nepasitarusios su kitomis kairiojo sparno organizacijomis nematomę reikalo nė atsakymą duoti. Nes jie reikalavo atsakymo tik iš visos kairiosios srovės kartu.

Mano nuomonė kas del A. L. D. T. pakvietimo rinkti 7 delegatus iš kairiojo sparno yra tokia: Aš priešinga tam sumanymui ir balsuoju prieš, nes mes su anom srovėm prie jokio bendro darbo nepriėjom ir nėra reikalo su tokiais žmonėmis tartis.

J. Jakimavičienė.

20. Kadangi mūsų, tai yra, darbininkų klesos priešai, nejuokais vienija savo spēkas, kad galėtų jos pirmai progai pasitakius prieš mus pavartoti, tai mes irgi neturėtume sėdėti sau rankas susidėję, pašvenčiant visą laiką vien tik barniams tarp savęs. Mes turėtume parodyti tiems ponams, o taip-pat ir visuomenei, kuri simpatizuoja kairiųjų lietuvių srovei, kad ir mes mokame ir norime ką-nors rimto veikti, apart savi-tarpinių ginčų. Balsuoju už dalyvavimą šaukiamon prog. org. ir laikraščių konferencijon. Gerb. LMPS. narių ziniai turiu pasakyti, kad aš ne todėl balsuoju už dalyvavimą minimoj konferencijoj, kad tą konf. šaukia A. L. D. T., bet todėl, kad mano supratimu, mūsų visai kairiųjų srovei reikalingas yra tarp savęs pasitarimas, nežiurint to, kad pas mus ir yra nuomonių skirtumas tuluose klausimuose. Aš bučiau balsavusi už dalyvavimą, jeigu tokią konf. būtų šaukusi LSS. ar LDLD., bet bučiau balsavusi prieš dalyvavimą minimos tarybos konf., jeigu ji būtų kvietusi tik savo pasekėjus, t. y. tuos, kurie pritaria tarybai, o būtų ignoravusi tuos, kurie jai nepitaria.

M. Baltuškienė.

Kas del šaukiamos L. D. Tarybos konferencijos, manau, kad jūs jau skaitėte laikraščiuose rezoliuciją ir matėte mano nuomonę, sutinkančią su ta rezoliucija, kurią išnešė LSS. Pild. Kom., ką liudija mano parašas. Todėl savo minties nemainydamas,

balsuoju prieš dalyvavimą. E. Bekampienė.

Kas del A. L. D. T. šaukiamos konferencijos, man išrodo, kad tas dalykas yra gana svarbus ir toki dalykai turėtų būti plačia apkalbami. Bet kadangi to nėra, tai aš remiuosi LMPS. II Suvažiavime išnešta rezoliucija linkui A. L. D. T. už kurią balsavo didžiuma, išskiriant vieną delegatę, kuri nenorėjo, kad būtų išnešta rezoliucija. Iš to galima suprasti narių atsinešimą linkui tarybos. Antras dalykas: mūsų organizacija nesutinka principialesniuose klausimuose su A. L. D. T. ir nėra vilties prieit prie sutarties. Užtai aš ir balsuoju prieš dalyvavimą šaukiamoj konferencijoj.

Su rezoliucija, kuri buvo išnešta 2 d. gruodžio, 1918, Philadelphia, Pa. aš pilnai sutinku ir balsuoju už rezoliuciją.

Iz. Jakimavičienė.

Kas del A. L. D. T. šaukiamos konferencijos visai nematau reikalo šaukti tokią konferenciją. Visoms toms organizacijoms pasidarytų gana didelės lėšos, o kokias iš to būtų nauda? Tik reikia atsimint buvusią Brooklyne kairiųjų konferenciją, tai jau galima numanyt, kokios pasekmės bus iš šios konferencijos.

Šaukti darbininkų suvažiavimą, gal ir būtų gerai, bet juk tą galima apsvarstyti per laikraščius. Todėl balsuoju prieš tą sumanymą.

M. A. Stanelienė.

Kas del užkvietimo L. D. Tarybos į konferenciją, gal vienaip žiurint būtų gerai dalyvaut, bet antra vertus, pasirodo iš praeitų laikų, kokias mes pasekmes turėjome, todėl aš balsuoju prieš.

K. Yasinskiūtė.

21. 23 kp. reikalavimas, kad Pild. K. tas sujieškotų tą komisiją, kuri buvo L. M. P. S. I suvažiavimo paskirta pagaminimui vaikų mokykloms vadovėlio, yra gana svarbus, ir jau sužinojau kas yra toj komisijoj, bet kad viena tos komisijos narė atsisakė, tai sutinku su d. Staneliene, kad į atsisakiusios vietą pakviesti d. M. Michelsonienę. Kas del d. Petrikienės, tai abejoju ar ji apsiims.

M. Baltuškienė.

Į komisiją, pagaminimui rankvedėlių nominuoju d. Michelsonienę.

M. A. Stanelienė.

Kas del to rankvedėlio parupinimo, balsuoju už d. K. Petrikienę.

E. Bekampienė.

Į komisiją, pagaminimui rankvedėlio, balsuoju už d. Petrikienę.

K. Yasinskiūtė.

Klausimas pagaminimo vaikams rankvedėlio yra labai užvilktas. Bet jeigu da dvi komisijos narės sutinka veikti, tik vieną reikia išrinkti naują, tai aš sutinku, kad d. K. Petrikienė užimtų vietą.

J. Jakimavičienė.

Aš pilnai sutinku su d. M. M. Račiūtės-Herman patarimu, kad būtų pagamintos tam tikros taisyklės ir nurodymai del turtų kontrolės komisijos, kokios yra tos komisijos pareigos. Turint minėtas taisykles, nereiktų butinai gauti knygvedė, kuri peržiūrėtų adm. knygas, tuomet ir paprasta komisija galėtų tą darbą atlikti.

Sutinku su d. Jakimavičiene, kad tą darbą pavesti d. R. Herman, jeigu tik ta draugė apsiimtų jį atlikti.

M. Baltuškienė.
Kas del d. Hermanienės patarimo padaryti taisykles, pagal kurias turtų kontrolės komisija galėtų geriau atlikti darbą, aš su tuo sutinku ir nuo savęs nominuoju d. Račiūtę-Herman, kad ji pagamintų tas taisykles, nes ji su tuo darbu geriau yra apsipažinusi.

Iz. Jakimavičienė.

Kas del geresnės tvarkos užvedimo administracijos knygoje, tai aš sutinku, kad būtų tokia tvarka užvesta. Manau, kad tą darbą turi atlikti pati administracija.

E. Bekampienė.

Nors šis d. R.-Herman projektas buvo krivulės keliu pasiūstas visoms P. K. narėms, bet apie jį nieko nepasakė dd. M. Stanelienė ir Yasinskiūtė.

M. Baltuškienė.

Žinoma, kad turime apmokėti d. M. M. Račiutei-Herman už atliktą darbą, tad šis tarimas ir nėra tai atskiras tarimas, o priklausančis prie tarimo 14.

M. Baltuškienė.

Aš sutinku su d. Račiutės-Herman raportu ir sutinku, kad raportas būtų talpinamas organe. Bilą reikia apmokėti.

I. Jakimavičienė.

Drg. M. Račiutei-Herman už atliktą darbą bilą reikia apmokėti. Bet toliau administracija su turtų kontrolės komisija turėtų stengtis užlaikyti viską tvarkoj, kad vėl nereikėtų samdyt ypata sutvarkymui.

M. A. Stanelienė.

Mano nuomone, d. R.-Herman už peržiūrėjimą adm. knygų apmokėti priduo tą bilą. Balsuoju už.

E. Bekampienė.

Kas dėl d. M. R.-Herman raportu išlaidų, aš sutinku, kad būtų apmokėta.

K. Yasinskiūtė.

MONTELLO, MASS.

LMPS. 22 kp. 1918 m. veikimo raportas.

Vasario mėn. paaukauta iš izdo LSS. Apsigynimo Fondan \$10.00 ir nuo draugų surinkta \$4.09. Vasario 16 d. surengta kepurų balius; pelno liko \$35.33.

Kovo 16 d. surengtas teatras; liko pelno \$10.80. Suvienytom spēkom su LSS. 17 kp. surengta 1-mos gegužės apvaikščiojimas. Gegužės 8 d. surengta rankų darbo paroda, pelno liko \$10.63; pelnas atiduotas L. T. N. Bendrovei už suteikimą kambario dėl lavinimosi vakarų. 16 d. birželio surengtos prakalbos, kalbėjo d. M. Duseika ir V. Ambrazaitis; nedateklio kuopa turėjo \$3.50. Liep. mėn. nupirkta "Laisvės" šėras už \$10. Spalio mėn. aukauta dėl antro suvažiavimo LMPS. \$5.00. Lapkr. 10 d. surengta prakalbos; kalbėjo d. Puišiuotė, nedateklio buvo \$2.93. Paaukauta dėl L. T. N. surengimo fėrų \$5.00. Gruodžio 18 d. surengta koncertas ir prakalbos; kalbėjo J. B. Smelstorius; II Raj. naudai liko pelno \$4.00. Išrinkta komisija aukoms rinkti dėl LSS. Aps. Fondo ir iš izdo paaukauta \$5.00.

22 kp. izde turi pinigų \$50; narių 49.

22 kp. sekr. E. Lepskaitė.

Klaidos pataisymas. "Mot. Balso" N 12 iš Montellos korespondencijoj buvo pasakyta, kad per Puišiuotės prakalbas buvo

rinkta aukų LSS. Apsig. Fondui. Ištikrųjų gi delei tulų priežasčių nebuvo galima rinkti aukų.

E. Lepskaitė.

BINGHAMTON, N. Y.

LMPS. 23 kp. veikimo raportas nuo rugs. 23, 1917 iki sausio 1, 1919.

Reguliarių susirinkimų laikyta 15; nepaprastų 2. Rugsėjo 23 d. 1917 m. buvo narių pilnai užsimokėjusių 15. Per tą laiką įstojo 12, išstojo 6; dabar randasi 21 narė pilnai užsimokėjusi.

Surengta 3 prakalbos, 5 paskaitos ir 1 prelekcija. Prakalbose ir paskaitose aukų surinkta \$40.60; surengimas lėšavo \$78.77.

Surengta 4 baliai, 3 teatrai, 2 piknikai, 1 koncertas, 1 vakarienė. Pelno nuo jų buvo \$76.79.

1918 m. rengtas gegužinis apvaikščiojimas, taip-pat ir Karoliaus Markso 100 metų sukaktuvių jubilėjus bendrai su LSS. 33 kuopa. Atnaujinta vaikų mokyklėlė ir pakviestos prie bendro užlaikymo sekančios draugijos: LSS. 33 kp., Liet. Darb. Susiėlpimo Draugija ir Šv. Juozapo draugija, kurios ir prisidėjo. Į LMPS. II suvažiavimą buvo pasiūsta delegatė. Prisdėjome prie sutvėrimo Scrantono apiel. IV Rajono. Nupirkta 2 "Laisv." šėrai už \$10.00. Paaukauta "M. B." vieno pikniko pelnas—\$21.48. S. P. Mil. Dol. Fondan paaukauta iš izdo \$5; LSS. Aps. Fondan surinkta aukų \$3.62. Narių mokesčių sumokėta \$41.95; centran pasiūsta \$28.50. Literaturos ir "Mot. Balso" pirkta už \$69.40. Parduota knygų, "M. Balso" ir nuošintis už laikraščių prenumeratą, įplaukė \$45.75. Atmokėta už literaturą \$33.82. Literaturos randasi vertės už \$23.66. Abelnai visų įplaukų buvo \$581.29. Išlaidų buvo \$572.24; dabar izde randasi \$9.05.

LMPS. 23 kp. 1919 m. į valdybą išrinktos sekančios draugės: org. O. Depšienė, 42 Julian St.; nutarimų rašt. V. Zmitriutė, 10 Judson Ave.; turtų rašt. O. Uogintienė, 22 Tracey St.; izdininkė T. Čizauskienė, 7 Miles St.; knygė P. Stasiunaitienė, 65 Glen-

wood Ave., F. Skrebieņē, 13 Glenwood Av.; korespondentē H. Žukienē.

LMPS. 23 kp. buvusi sekr. H. Žukienē.

PROTOKOLAS

LMPS. 5 Rajono II konferencijas, įvykusių 2 d. vasario, 1919, Rusų Sovietų name, Philadelphia, Pa.

Konferenciją atidarė org. d. K. B. Karosienė 12:30 val. po pietų. Į konferencijos pirmininkes išrinkta vienbalsiai org. K. B. Karosienė. Pirmininkė paskyrė d. S. Glaudaitę peržiūrėti mandatus. Peržiūrėjus mandatus, pasirodė, kad delegačių su mandatais yra prisiūsta nuo sekančių kuopų: Nuo 11 kp. E. Merkienė, S. Glaudaitė, F. Sirutienė, E. Maslauskutė, A. Balzarienė ir A. Jatuzienė; nuo 46 kp.: B. Švilpienė, U. Vasiliauskienė (nepribuvo) ir K. Pranckunienė; 14 kp. M. Meškauskienė, J. Stankienė, Viso 9 delegatės nuo 3 kuopų. Suteikta sprendžiamas balsas rajono valdybai—organizatorei ir raštininkei; viso su sprendžiamais balsais dalyvavo konferencijoje 11.

Pirmos rajono konferencijos protokolas perskaitytas ir priimtas vienbalsiai. Paskui seka raportai rajono valdybos: org., rašt. ir izdininkės raportai liko priimti vienbalsiai. Izdininkei apmokėta bilos \$1.15. Iš raportų pasirodė, kad V Raj. turi 4 kp. su 112 narių ir izde pinigų \$27.00.

Komisija surengimui vakarėlio, kuris buvo surengtas vieton pikniko, raportavo, kad nuo surengimo pelno liko \$15.00.

Pakeltas klausimas, ką daryti su 28 kp., Baltimore, Md., kuri nedalyvauja konferencijoje ir net neprisiuntė delegačių. Įnešta išnešti papeikimą 28 kuopai. Apsvarsčius tas įnešimas liko atmestas didžiama balsų. Vieton to nutarta viebalsiai, kad raštininkė parašytų 28 kp., užklaudama, kodėl nedalyvauja 28 kp. aktyviškai V Rajone ir paragintų toliau dalyvauti raj. konferencijose.

Nutarta, kad kiekvienoj raj. konferencijoje dalyvautų rajono raštininkė.

14 kp. įnešimas, kad kiekviena kp. prigulinti prie V Raj., surengtų šykį į metus

kokią-nors pramogą rajono naudai. Įnešimas priimtas vienbalsiai.

14 kp. įnešimas, kad raj. savo apielinkej ragintų kuopas steigti lavinimosi vakarus, kur jų nėra ir, reikalui esant, suteiktų informacijų lavinimosi klausime. Įnešimas priimtas didžiama balsų ir išrinkta komisija, kuri kuopoms reikalaujant, parupintų lavinimuisi vadovėlį. Komisijon įėjo: K. B. Karosienė ir A. Balzarienė.

Nutarta rengti kuotankiausiai prelekcijas V Rajono apielinkeje. Rengti prelegetes iš tarpo V Raj. narių, kurios skaitytų paskaitas, prelekcijas ir tokiu budu lavintųsi. Tas pavesta komisijai: K. B. Karosienei ir A. Balzarienei.

Nutarta suteikti galią Rajono valdybai rengti prakalbų maršrutus, neleidus ref.

Nutarta ir pavesta Rajono valdybai pagaminti lapelį prie konstitucijos, kur būtų plačiau išdėstytos stambesnės Rajono tvarkymosi taisyklės.

Nutarta surengti maršrutą d. J. Baltrušaičiui; visas darbas pavesta Rajono valdybai.

Nutarta paaukauti iš izdo \$25.00 Agitacijos fondui.

Nutarta išnešti sekančias protesto rezoliucijas: prieš įsiveržimą talkininkų kariuomenės į Rusiją; prieš dabartinę "Naujiųjų" nešvarią politiką, dergiančią Sovietų valdžią ir kairiuosius socialistus, ir rezoliuciją, reikalaujančią paliuosavimo politišku prasikaltėlių. Išrinkta rezoliucijų komisija iš šių dd.: K. B. Karosienė, E. Maslauskutė, S. Tarvydaitė.

Nutarta, kad sekanti konferencija įvyktų už 6 mėnesių, Easton, Pa.

Skaityta kai-kurie svarbesni tarimai iš LMPS. II suvažiavimo protokolo ir išdiskusuota jie del aiškesnio supratimo.

Įnešta uždaryti konferenciją. Pirmininkė pasakė trumpą prakalbą, ragindama neuilstančiai dirbti klesų kovos dirvoje.

Konferencija uždaryta 3:50 po pietų.

Konf. pirm. Ks. Baltr.-Karosienė,
•Raštininkė S. Tarvydaitė.

LMPS. CENTRO IŽDININKĖS PRANEŠIMAS.

Gerbiamos Draugės! Išrinkote mane LMPS. turto globėja, todėl aš būnant toje įstaigoj su tvirčiausia energija esu pasiryžus man priklausančias užduotis atlikti kuogreičiausia.

Taigogi pranešu, kad vasario 11 d. priėmiau LMPS. centro išdą nuo buvusios izdininkės B. Bubliauskienės, viso \$995.87. Atsakymams atviručių 185 po 1c. Taip-pat priėmiau bilas ir kitus tai įstaigai priklausančius dokumentus. Todėl kuopų izdininkės, dabar siunčiant narių mokestis išrašykite money orderį visuomet mano vardu: E. H. Žilinskiutė, Rochester, N. Y. ir sykiu su mokesčių blankomis pasiųskite "M. B." administracijai.

Draugiškai, E. H. Žilinskiutė,
LMPS. Centro Izdininkė.

GARDNER, MASS.

LMPS. 50 kp. finansų raportas.

Nuo spalio 12 d. 1917, iki sausio 12 d. 1919. Įplaukų buvo \$177.00

Išlaidos:

Narių mok. pasiūsta centran \$22.30
 Įstojimo ..... .70
 II Rajonui 1.80
 Aukų II Rajonui 4.50
 Už organą ir literatūrą 8.52
 Aukų Apsig. Fondan 3.00
 Kuopos reikalų išlaidos 101.54
 Viso išlaidų buvo \$142.36
 Kuopos izde randasi \$34.64
 Buv. turtų sekr. E. P. Linkevičienė.
 Vasario 9 d. 1919 m. LMPS. 50 kp. turtų sekr. vietą užėmė d. A. Struzienė.

LMPS. I KP. FINANSINĖ APYSKAITA nuo geg. 1 d. 1918, iki sausio 1, 1919.

Įplaukos:

Mėnesinių mokesčių \$42.25
 Įstojimo mokesčių ..... .70
 Už knygutes ..... .70
 Už literatūrą 14.60
 "Mot. Bals." 27.10

Pelnos nuo pikn. 23.21
 \$108.56
 I d. gegužės 1918, balansas 134.13
 Viso \$242.69

Išlaidos:

I centrą išmokėta 33.59
 Rajonui išmokėta 6.05
 Už svetainę 21.00
 Už literatūrą 3.75
 "Mot. Balsas" 13.00
 Prakalbų rengimo išlaidos 42.90
 Aukauta 55.00
 Delegacijų lėšos į suvaž. 41.64
 Įvairios kitos išlaidos 27.52
 Viso \$244.45
 Įplaukė 242.69

Deficitas 1.76

Fin. sekr. M. Undžienė,
 Prot. sekr. A. V. Klimiutė.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

B. Bagočiunui.—Straipsnį "Pasaulio puošėjas", sunaudosime. Ačiu.

Švintukui.—Eiles sunaudosime.

Naktibaldai.—Jūsų raštus gavome, peržiūrėsime. Paveikslą vargiai galėsime sunaudot, nes nutarta nedaryt klišių, o dėt nuolat tą patį paveikslą, arba tokį, kurio klišė galima gaut dovanai.

M. J. P.—Vaizdelį "Lietuvoje" ir "Žiemos vakaras" sunaudosime.

Korespondentėms ir kuopų sekretorėms.—Nenusistebėkite, jeigu nerosite šiame "Mot. Balsu" num. jūsų korespondencijos ar kuopos veikimo raporto. Taip daug įvairių raštų ateina, kad jokiū budu visų negalime sutalpinti. Jei galėsime, įdėsime į sekamą "M. B." num.

KAS REMIA "MOTERŲ BALSĄ".

LMPS. 11 kp. surengė koncertą "Moterų Balsu" naudai, pelno liko \$4.08. L.M. P.S. 19 kp. prisiuntė \$5.00 iš kuopos izdo, o

\$1.00 aukavo d. K. Urbonienė,—viso \$6.00. LMPS. 5 kp. prisiuntė \$10.00. LMPS. 62 kp. praneša, kad ji rengia teatrą ir balių “M. B.” naudai.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

“M. B.” N 2 š. m. aukų pranešime įvyko 2 stambios klaidos. Ten pasakyta, kad LMPS. 42 kp. New Haven, Conn. aukavo \$55, o turi but \$8.55. Pasakyta, kad LMPS. 13 kp. aukavo \$16.00, o turi but \$10.00.

VISŲ LMPS. KUOPŲ IR NARIŲ DOMAI.

Draugės! Susimildamos tēmykite į pranešimus ir nedarykite klaidų. Nuolat gauname pinigų, siunčiamus už “Moterų Balso” pavienius numerius, už prenumeratą, bei literatūrą čekius išpirktus tai senosios, tai naujosios izdininkių vardais, o sąnarines—“Moterų Balso” vardu. Kiek tai pasidaro bereikalingų susirašinėjimų, laiko gaišinimo ir išlaidų. Tēmykit! Visus pinigų už pav. “M. B.” num., už prenumeratą ir literatūrą (knygas), reikia siųsti “Moterų Balso” vardu, o ne izdininkės. Už sąnarines, įstojimą r mokesčių knygeles čekius ar money orderius išpirkite H. Žilinskiūtės vardu ir pasiųskite juos “M. B.” adresu. Dabar siunčiama pinigų net sekretorės d. Puišiu-tės vardu. Arba nuo jos reikalaujama “Moterų Balso” adreso permainymo, knygų ir tt., gi iš “M. B.” adm. reikalaujama čarterio ir kuopos numerių. Šitokios klaidos labai gaisina kaip administraciją, taip ir kitas komiteto nars.

Visos kuopos malonėkite atsitesti po 5c nuo narės, nuo to laiko, kaip narės gauna “M. B.” dykai. Daugelis kuopų siunčia vis dar po 10c nuo narės, vietoj 15c. Kurios narės neužsimokės po 15c nuo to laiko, kaip jos gavo “M. Balsą, organas bus sulaikytas.

“MOTERŲ BALSO” KOMPLETAI.

Jau galima užsisakyt “Mot. Balso” kompletus 1918 metų. Puikiuose apdaruose

lėšuoja tiktai \$2.50. Senųjų, 1917 m. “M. B.” kompletų taip-pat galima dar gauti ta pačia kaina.

Visos LMPS. kuopos turėtų nusipirkt nors po 1 kompletą “Moterų Balso”, nes tai yra dokumentas, kuriuo galima naudotis per daugelį metų.

Narės, ypatingai naujosios, turėtų taipgi nusipirkti po gražiai aptaisytą “Mot. Balso” kompletą.

“M. B.” Administracija.

LMPS. II RAJ. VALDYBA 1919 M.

Org. B. Bubliauskienė, 98 Battles St., Brockton, Mass.

Sus. Sekr. O. A. Kvietkauskienė, 39 Portland St., Cambridge, Mass.

Fin. Sekr. O. Samulienė, 192 Fairmount St., Fitchburg, Mass.

Izdininkė J. Sarapienė, 73 G. St., So. Boston, Mass.

LMPS. I RAJ. VALDYBA 1919 M.

Org. M. Baltušienė, 601 Metropolitan Av., Brooklyn, N. Y.

Sekr. A. Šalčiuvienė, Great Neck, N. Y., Box 245.

Izd. A. Buziūtė, 72 Oakland Fere., Newark, N. J.

LMPS. V RAJONO VALDYBA.

Org. Ks. B. Karosienė, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Sekret. S. Tarvydaitė, 634 Ferry St., Easton, Pa.

Turtų sekret. M. Gričiunienė, Chorlottesville Silk Mills, Chorlottesville, Va.

Izd. F. Sirutienė, 1615 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.

LMPS. VIRŠININKIŲ ADRESAI:

Pild. Komitetas:
M. Baltušienė, sek., 601-603 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

M. Michelsonienė, 251 Broadway, So. Boston, Mass.

K. Petrikiene, 163 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

K. Karosienė, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

E. Bekampienė, 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Izdin. E. V. Žilinskiūtė, 12 Pleasant St., Rochester, N. Y.

Centro Sekr. Z. Puišiu-tė, Franklin Sq. House, Boston, Mass.

Z. Puišiu-tė, LMPS. Centr. Sekr.